ПОК „ДОВЕРИЕ“ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2019
С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

СЪДЪРЖАНИЕ **СТРАНИЦА**

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА 3

ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ:

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД 37

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ 38

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ 39

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ 41

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ 42

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА ПОК „ДОВЕРИЕ“ АД И УПРАВЛЯВАНИТЕ ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ ПРЕЗ 2019 г

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

ПОК „Доверие“ АД („Дружеството“, „Компанията“) е дружество с дейност, свързана единствено с администрирането и управлението на пенсионни фондове по смисъла на Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Дружеството е учредено на 09.05.1994 г. като акционерно търговско дружество.

ПОК „Доверие“ АД е вписано в Регистъра за търговски дружества на Софийски градски съд по фирмено дело №9023/1994 г., том 210, стр. 124, парт. № 16625. Вписано е в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 11.02.2008 г.

Към 31.12.2019 г. Дружеството е със седалище, адрес на управление, телефон, телефакс, e-mail, Web-site, както следва:

- гр. София, Община Изгрев, ул. Тинтява 13Б, ПК 1113;
- тел: 02/937 50 11; факс: 02/937 50 15;
- E-mail: head@poc-doverie.bg; web: **www.poc-doverie.bg**

Към датата на финансовите отчети Дружеството управлява следните пенсионни фондове:

- Доброволен пенсионен фонд (ДПФ) – регистриран на 3 ноември 2000 г.;
- Професонален пенсионен фонд (ППФ) – регистриран на 28 ноември 2000 г.;
- Универсален пенсионен фонд (УПФ) – регистриран на 13 февруари 2001 г.

Акционерен капитал

Към 31.12.2019 г. структурата на акционерния капитал е както следва:

Акционер	31.12.2019 Стойност на участие	31.12.2019 % на съучастие
ATBIH GmbH*	13,892	92.58%
Конфедерация на независимите синдикати в България	1,025	6.83%
Синдикална федерация Металици	16	0.11%
Юробанк България АД	2	0.01%
Български пощи ЕАД	29	0.20%
Сдружение ФНС на миньорите - КНСБ	6	0.04%
Н. Ф. Т. Химия и индустрия	9	0.06%
Н. С. Ф. на енергетиците	12	0.08%
ФНСОХП	11	0.07%
Съюз на транспортните синдикати в България	2	0.01%
Общо	**15,004**	**100.00%**

*Към 31.12.2019 г. ATBIH GmbH е собственост и под контрола на Виена Иншурънс Груп (ВИГ).

Допълнителна информация за Виена Иншурънс Груп може да се намери на интернет страницата www.vig.com или в консолидирания годишен доклад на ВИГ.

През изтеклата година Дружеството няма придобити и прехвърлени собствени акции.

Дружеството не притежаваните собствени акции част от капитала си.

Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на съветите на Дружеството, са в размер на 1,604 хил.лева.

През изтеклата година членовете на съветите на Дружеството не са придобивали и прехвърляли акции и облигации на Дружеството.

Дружеството няма изготвени правила за придобиване на акции и облигации на Дружеството от членовете на съветите.

Дружеството не е сключвало договори по чл. 240б от Търговския закон с членовете на управителните и надзорните органи на Дружеството или свързани с тях лица.

Дружеството продължава да следва поставените цели и през текущата година. През календарната 2019 г. дейностите по управление и развитие на човешките ресурси бяха фокусирани към обезпечаването на годишните бизнес цели на Компанията с човешки ресурси в две направления, посредством нарастване на броя и респективно качеството на персонала в звената по продажби, използвайки комплексни подходи в дейностите по таргетиране и привличане на квалифицирани служители с висока степен на компетентност, както и повишаване компетенциите на настоящите служители чрез организирането на обучения с различна насоченост. Предстоящи сделки от съществено значение за дейността на Дружеството, не се предвиждат.

ПОК „Доверие“ АД има двустепенна система на управление – Надзорен и Управителен съвет.

Надзорен съвет:
- Петер Хьофингер – Председател
- Герaлд Вебер
- Клаус Мюледер
- Герхард Грунд
- Мирослав Стоянов
- КНСБ, представлявана от Пенка Баранова

Управителен съвет:
- Даниела Петкова – Председател
- Димана Ранкова
- Лъчезар Райчев
- Васил Яначков
- Ангелинка Петрова
- Мирослав Маринов

Информация по отношение на участието на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

За господин маг. Петер Хьофингер

- Председател на НС на INTERSIG VIENNA INSURANCE GROUP Sh.A., Албания
- Председател на НС на SIGMA INTERALBANIAN VIENNA INSURANCE GROUP Sh.A., Албания
- Председател на НС на "BULSTRAD LIFE VIENNA INSURANCE GROUP" EAD, България
- Председател на НС на INSURANCE JOINT-STOCK COMPANY "BULSTRAD VIENNA INSURANCE GROUP", България
- Председател на НС на ПОК „Доверие“ АД, България
- Член на Одитен комитет на INSURANCE JOINT-STOCK COMPANY "BULSTRAD VIENNA INSURANCE GROUP", България
- Председател на НС на Compensa Life Vienna Insurance Group SE, Естония
- Председател на НС на Seesam Insurance AS, Естония
- Председател на НС на Wiener osiguranje Vienna Insurance Group dionicko drustvo za osiguranje, Република Хърватска
- Председател на НС на "Compensa Services" SIA, Латвия
- Председател на НС на BTA Baltic Insurance Company AAS, Латвия
- Председател на НС на AB "Compensa Services", Литва
- Председател на НС на Compensa Vienna Insurance Group, akcine draudimo bendrove, Литва
- Председател на НС на UAB "Compensa Life Distribution", Литва
- Председател на административния съвет на Akcionarsko drustvo za zivotno osiguranje Wiener Städtische Podgorica, Vienna Insurance Group, Черна гора
- Председател на НС на WIENER STÄDTISCHE OSIGURANJE akcionarsko drustvo za osiguranje Beograd, Сърбия
- Председател на НС на GLOBAL ASSISTANCE, a.s., Чехия
- Председател на НС на VIG RE zajist'ovna, a.s., Чехия
- Председател на НС на UNION Vienna Insurance Group Biztosító Zrt., Унгария
- Заместник-председател на НС на KUPALA Belarusian-Austrian Closed Joint Stock Insurance Company, Беларус
- Член на Управителния съвет на VIENNA INSURANCE GROUP AG Wiener Versicherung Gruppe, Австрия

За господин Герaлд Вебер

Участва в управлението на следните дружества или кооперации като управител или член на съвет:

- Управител на ''VIG Real Estate'' ООД, Австрия
- Член на НС на VIG Properties Bulgaria A, България
- Член на НС на Erste Asset Management GmbH, Австрия
- Заместник-председател на НС на ПОК „Доверие“ АД

За господин Клаус Мюледер

- Член на НС на Пенсионно осигурителна компания „Доверие“ АД
- Член на НС на ASIGURAREA ROMANEASCA - ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A., Румъния
- Управител Central Point Insurance IT-Solutions GmbH, Австрия
- Член на НС на OMNIASIG VIENNA INSURANCE GROUP S.A., Румъния
- Член на НС на BCR Asigurari de Viata Vienna Insurance Group S.A., Румъния
- Член на Акционерен комитет на VIG Management Service SRL, Румъния
- Не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

За господин Герхард Грунд

- Собственик и Управляващ директор на Business Connect GmbH, Австрия
- Член на НС на Raiffeisen Capital Management GmbH, Австрия
- Член на НС на ПОК „Доверие“ АД
- Член на Консултативен съвет на Funk international Austria GmbH, Австрия

Госпожа Даниела Петкова, господин Мирослав Маринов, госпожа Ангелинка Петрова, госпожа Димана Ранкова, господин Васил Яначков, господин Лъчезар Райчев и господин Мирослав Стоянов:

- Не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници;
- Не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество;
- Не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

През годината Дружеството не е сключвало сделки с членовете на съветите, както и със свързани с тях лица.

Общото събрание на акционерите на ПОК „Доверие“ АД на 24 юни 2002 г. взе решение за вливане на Българско пенсионноосигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно осигурителна компания Доверие и управляваните от нея съответни пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 28 май 2003 г. Българско пенсионно осигурително дружество се вля в Пенсионно осигурителна компания Доверие.

Във връзка с вливането от 2003 г. основният капитал на ПОК „Доверие“ АД е увеличен на 15,004 хил. лева, като новите 2,500,000 акции са поименни безналични. Акционерите на БПОД са получили 1 акция в ПОК „Доверие“ АД за 1,8 притежавани акции в БПОД.

ФАКТОРИ, ОКАЗВАЩИ ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА ПОК ДОВЕРИЕ АД

Демографска среда – тенденциите в демографското развитие би следвало да оказват положително влияние върху развитието на допълнителното пенсионно осигуряване, тъй като макар и много бавно би следвало да се осъзнават големите ползи от реформата в пенсионната система, а от там и съществуването на частни пенсионно осигурителни дружества.

Икономическа среда – в миналото се характеризираше с ниски, но увеличаващи се доходи на населението, увеличен брой предприятия, които реализират печалба, недостатъчно висока събираемост на задължителните осигурителни вноски и значителен дял на сивата икономика. Чрез промените в данъчното и осигурителното законодателство се стимулира намаляване на сивата икономика и икономическия растеж. През 2019 г. се наблюдава значително оживление в икономиката основно под влияние на външни позитивни фактори.

Промените в икономическата среда, породени както от външни, така и от вътрешни фактори, влияят положително върху пенсионноосигурителния бизнес, особено на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване.

Видимо икономическите показатели на държавата потвърждават възстановяване на икономиката – БВП се увеличава в реално изражение с 3,1%, през изминалата година станахме свидетели на инфлация от 3.1%, като безработицата към края на 2019 г. достигна рекордно ниски равнища от 4.1%.

Според резултатите от проведеното от Националния статистически институт наблюдение на работната сила през четвъртото тримесечие на 2019 г. икономически активното население в страната на възраст между 15 - 64 навършени години е 3 258,2 хиляди спрямо 3 209,6 хиляди през 2018 г. Коефициентът на икономическа активност за населението в същата възрастова група е 73.0% или с 2.67% пункта по-високо в сравнение с четвъртото тримесечие на 2018 година.

Политико-правна среда – добре изградена основа на законодателството, но развитието му през годините е непоследователно. Наличието на непълноти и противоречия в законовата и подзаконова нормативна уредба създава условия за различното й тълкуване и прилагане, което затруднява дейността на пенсионо осигурителните дружества, а противоречивите сигнали, излъчвани в публичното пространство от различни институции и политици, затрудняват дългосрочната прогноза за развитието на осигурителния пазар. Липсва държавна политика за стимулиране на участието във фондове за допълнително пенсионно осигуряване за развитие на пенсионоосигурителните дружества чрез ефективно използване на средствата в управляваните от тях фондове, особено за целево развитие на инфраструктурата и ефективно усвояване на фондовете от ЕС.

Социокултурна среда – ниска осигурителна култура на населението, като лицата все още недостатъчно се интересуват от това къде са осигурени. Очаква се много бавно развитие и повишаване на културата в тази насока.

Конкурентна среда – в страната оперират 9 лицензирани пенсионноосигурителни дружества:

ПОК „ДОВЕРИЕ“ АД
ПОК „СЪГЛАСИЕ“ АД
ПОК „ДСК – РОДИНА“ АД
ПОД „АЛИАНЦ – БЪЛГАРИЯ“ АД
„ЕН ЕН“ ПОД
ПОАД „ЦКБ – СИЛА“
ПОД „БЪДЕЩЕ“ АД
ПОД „ТОПЛИНА“ АД
ПОИ АД

Всяко пенсионноосигурително дружество управлява по три пенсионни фонда - универсален, професионален и доброволен, като единствено ПОК ДСК-Родина е регистрирано и управлява допълнително и доброволен пенсионен фонд по професионални схеми.

По предварителни данни на КФН размерът на нетните активи във всички пенсионни фондове към края на 2019 г. е 15,627 млн. лв., в т.ч. нетни активи на пенсионните фондове, управлявани от ПОК „Доверие“ АД - 3,834 млн. лв., което е 24.53% относителен дял (за 2018 – 25.28%).

През 2019 г. общите активи на пенсионните фондове са се увеличили с 16.94% в сравнение с 2018 г. Увеличение се наблюдава и при трите пенсионни фонда. Независимо от отбелязания ръст при всички фондове, относителен дял в рамките на общите активи на Професионалните фондове и Доброволните фондове намалява, за сметка на увеличение при Универсалните фондове. След спада на активите през 2011 г. (9%) за първи път отчетен при Професионалните фондове, през 2019 г. ръстът на активите достига 11.60%. Ефектът от 2011 г. бе директна последица от промяната в КСО, с която средствата по индивидуалните партиди, налични към 1 януари 2011 г. на жените, родени от 1 януари 1955 г. до 31 декември 1959 г. включително, и мъжете, родени от 1 януари 1952 г. до 31 декември 1959 г. включително, които до 31 декември 2010 г. са осигурени в професионален пенсионен фонд, бяха прехвърлени във фонд “Пенсии” на държавното обществено осигуряване (приблизително 100 млн. лева). Най-силен ръст бележат активите на Универсалните пенсионни фондове от 18.04% и относителният им дял спрямо общите активи достига 84.55% (спрямо 83.76% за 2018 г.).

	дек.19 общо за пазара	Относи-телен дял	дек.19 Доверие	Относи-телен дял	2019/ 2018 общо за пазара	дек.18 общо за пазара	Относи-телен дял	дек.18 Доверие	Относи-телен дял
УПФ	13 212 280	84.55%	3 397 916	88.64%	18.04%	11 193 179	83.76%	2 975 601	88.08%
ППФ	1 203 342	7.70%	277 138	7.23%	11.60%	1 078 218	8.07%	253 532	7.50%
ДПФ	1 211 250	7.75%	158 469	4.13%	10.92%	1 092 046	8.17%	149 236	4.42%
Общо	**15 626 872**	**100%**	**3 833 523**	**100.00%**	**16.94%**	**13 363 443**	**100%**	**3 378 369**	**100.00%**

По показателя процентно нарастване на управляваните активи, нарастването на фондовете, управлявани от ПОК „Доверие“ АД, е под средното за пазара, което основно се дължи на натрупванията през годините и достигнатата висока база за изчисление на допълнителния ефект.

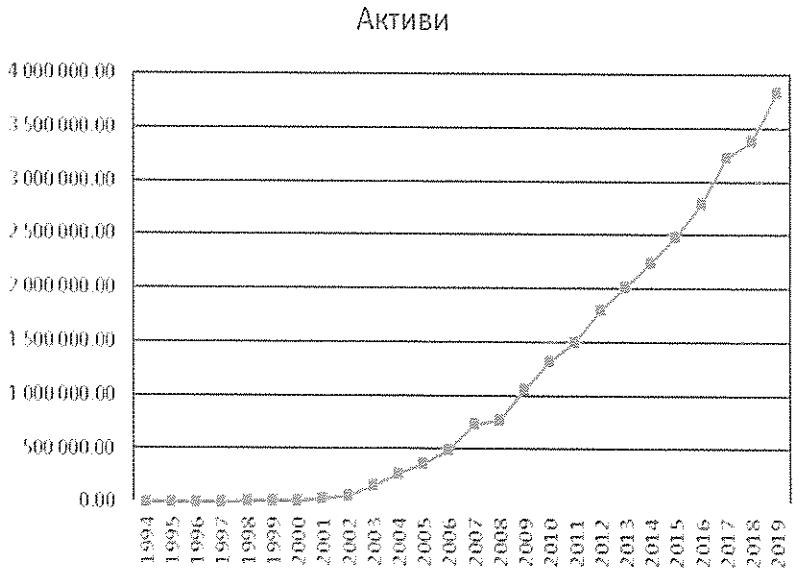
Концентрацията на пазара намалява спрямо предходната година, но относително се запазва и дружествата ПОК „Доверие“ АД и ПОД „Алианц България“ АД по показател управлявани активи държат общо около 47.37% (за 2018 г. - 48.12%) от пазара, а по показател брой осигурени лица 47.12% (за 2017 г. - 47.87%).

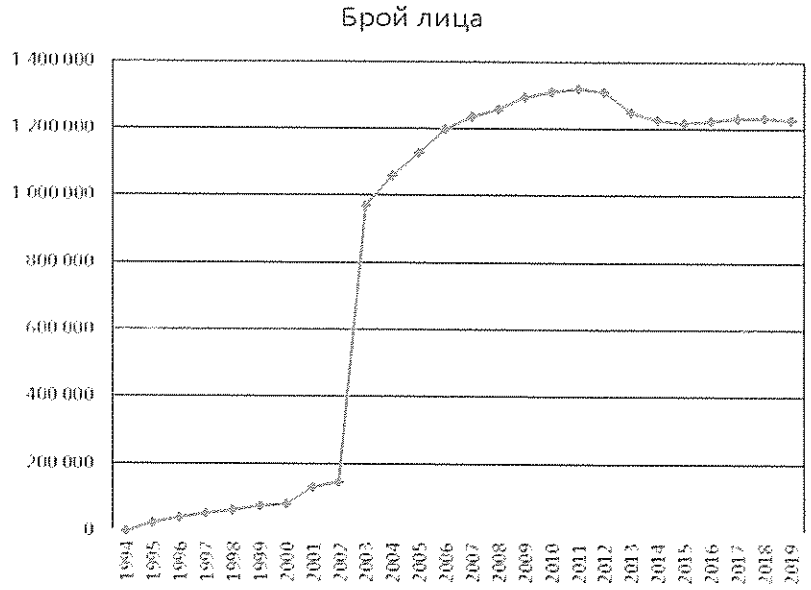
ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТ НА ПОК „ДОВЕРИЕ“ АД И УПРАВЛЯВАНИТЕ ОТ КОМПАНИЯТА ФОНДОВЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ ПРЕЗ 2019 г.

Цели

През 2019 год. основните задачи пред Компанията бяха:

- да запази броя на осигурените лица в управляваните от нея пенсионни фондове;
- да контролира и гарантира безусловността на продажбите в съответните пенсионни фондове;
- да установи трайно тенденцията на отчитане на печалба за разпределение, както и да стартира процеса по увеличаване на необходимите резерви;
- да постави основите на стратегически модел за високо качество за обслужване на клиенти и увеличаване на тяхната удовлетвореност;
- предвид високия си пазарен дял Дружеството беше в по-неблагоприятна позиция в сравнение с конкурентите. Усилията на всички пенсионноосигурителни дружества бяха насочени към прехвърляне на осигурени лица от ФДПО, управлявани от ПОК „Доверие“ АД във фондовете, управлявани от тях;

От приложените графики е видно, че ПОК „Доверие“ АД през 2019 г. продължи с възходящото си развитие на база активи под управление. Минимално намаление се наблюдава при броя на осигурените лица. Това са двата основни показателя, с които се измерва дейността допълнително пенсионно осигуряване.

С решение на Управителния съвет на компанията от края на 2008 г. бяха приети Етичен кодекс и Правила за лични сделки с финансови инструменти.

Етичният кодекс на ПОК „Доверие“ АД определя политиката и принципите на компанията по отношение на нейните клиенти, служители, акционери, външни сътрудници, партньори и други субекти от външната среда. Основен принцип на Етичния кодекс е, че репутацията на Компанията и доверието в нея са част от най-важните предимства, с които разполага и тяхното опазване е сред нейните основни задачи.

За работещите в и за компанията Етичният кодекс е равен по сила с всички останали закони в страната и от тях се изисква в цялостната си дейност да зачитат етичните правила и стандарти, заложени в него, като тяхното нарушаване се третира като тежко нарушение, уронващо престижа и доброто име на Компанията.

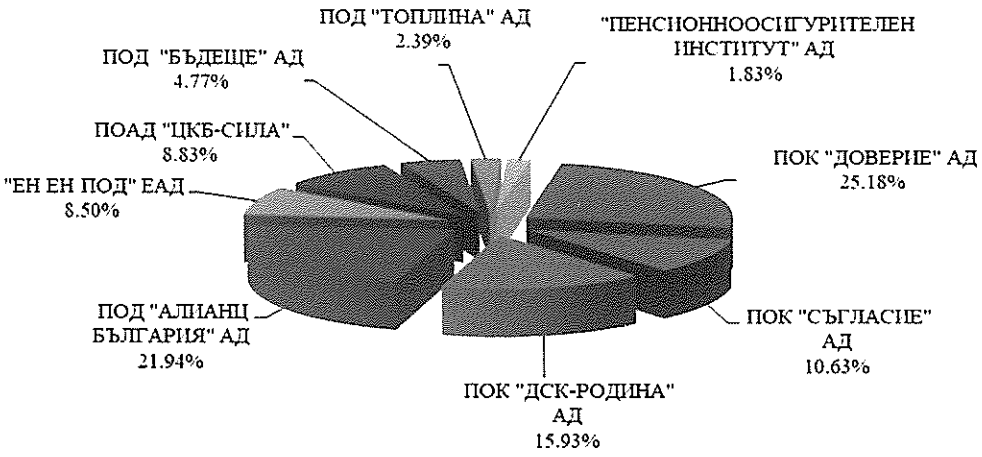
Правилата за лични сделки с финансови инструменти на ПОК „Доверие“ АД следват добрите практики в световен мащаб относно избягване на конфликт на интереси. Правилата предвиждат ясни и последователни процедури относно сключването и декларирането на сделки с финансови инструменти за всички служители и мениджъри на Компанията, както на лицата, взимащи решение, така и всички с достъп до информация за сделките и портфейлите на управляваните пенсионни фондове.

I. Клонова мрежа

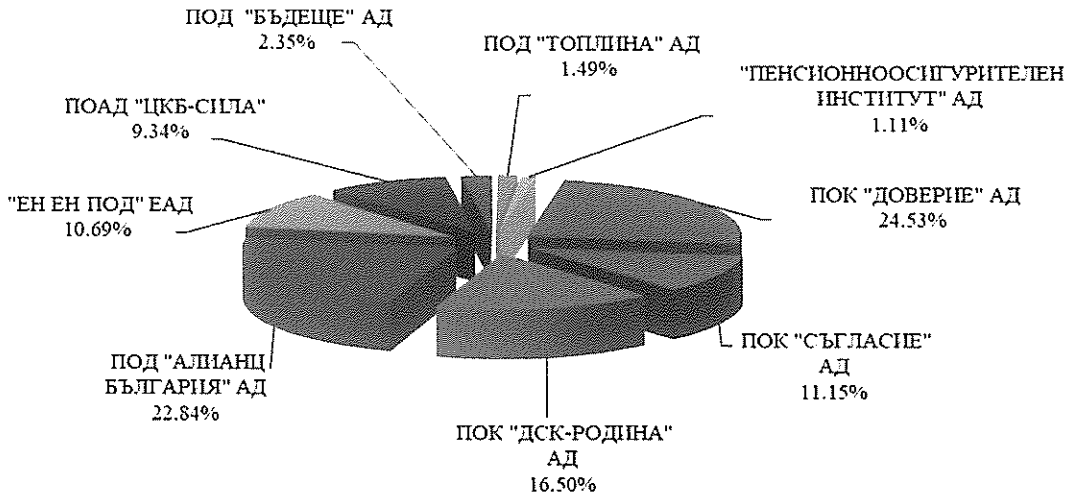
1. Обща информация за продажбите

Пазарният дял на компанията към 31.12.2019 г. /по данни от КФН/ по брой на осигурени лица възлиза на 25.18%, а по размер на нетните активи на управляваните фондове възлиза на 24,53%, с което ПОК "Доверие“ запазва и затвърждава ролята си в сферата на допълнителното пенсионно осигуряване в България.

Пазарен дял на пенсионноосигурителните дружества по броя на осигурените лица в управляваните от тях пенсионни фондове към 31.12.2019 г.

Пазарен дял на пенсионноосигурителните дружества по размер на нетните активи на управляваните от тях пенсионни фондове към 31.12.2019 г.

Пазарните дялове на отделните пенсионни фондове, управлявани от компанията по брой на осигурените лица и по размер на управляваните нетни активи, са съответно:

УПФ „ Доверие“
25.89% по брой на осигурените лица
25.72% по размер на нетните активи
ППФ „ Доверие“
22.60% по брой на осигурените лица
23.03% по размер на нетните активи
ДПФ „ Доверие“
22.53% по брой на осигурените лица
13.27% по размер на нетните активи

Общият брой на осигурените лица във фондове, управлявани от ПОК Доверие АД към 31.12.2019 г. /по данни от КФН/, възлиза на 1,199,364 лица, а управляваните нетни активи са 3,833,523 хил.лв.

Основните видове продажби, които реализира търговската структура на ПОК „Доверие“ АД са: прехвърляне в УПФ, ППФ, ДПФ Доверие, първоначален избор в УПФ и ППФ Доверие и ново осигуряване в ДПФ Доверие с лични вноски, вноски от работодател или друг осигурител. Фокусът върху продажбите за 2019 г. продължиха да бъдат продажбите тип „Прехвърляне“, както и промяната в структурата на привличаните клиенти. Търговската структура се ориентира към привличането на клиенти с по-големи натрупани средства по партидата и редовност на вноските. Промяната от фокус върху количеството, към фокус върху качеството продължи и през 2019 и се наложи като постоянен тренд.-Плановите показатели през 2019 следваха заложените цели още през 2018 и включваха, както количествени, така и качествени показатели, включително и минимално изискуеми граници на продажбените цели, обвързани с качеството на продажбите. В резултат, се запази броя на прехвърлените лица, като значително се увеличиха прехвърлените активи. Производителността на търговските екипи значително се повиши, едновременно със значително подобряване на KPI's.

За 2019 г. Компанията задържа относително високото ниво на продажби тип „прехвърляне“ и достигна равнището от 37,846 бр. прехвърлени индивидуални партиди от фондове управлявани от други пенсионно-осигурителни компании към фондовете управлявани от ПОК „Доверие“ АД. Общият размер на реализираните продажби тип „Прехвърляне“ за 2019 г. са съпоставими с постигнатите през 2018 г. по абсолютен брой осигурени лица, но са значително по-високи по привлечени активи, което и потвърждава постигането и затвърждаването на поставената цел за промяна на структурата на привлечените клиенти.

Брой прехвърлени лица	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019г.
в УПФ Доверие	50 994	46 022	35 675	34 517
в ППФ Доверие	2 891	2 617	2 665	2 688
в ДПФ Доверие	553	273	322	641
Общо	**54 438**	**48 912**	**38 662**	**37 846**

Общият размер на прехвърлените средства за 2019 г., във всички фондове, управлявани от ПОК „Доверие“ АД, е 147,21 млн. лв. като това формира ръст от 25.77% в сравнение с постигнатия резултат за същият период през 2018 г., когато общият размер на прехвърлените средства възлиза на 117,05 млн. лв.

Размер прехвърлени средства	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019г.
в УПФ Доверие	78 987 946лв.	93 468 762 лв.	104 108 473 лв.	129 454 958 лв.
в ППФ Доверие	7 819 675 лв.	8 188 698 лв.	12 248 209лв.	15 371 675 лв.
в ДПФ Доверие	861 109 лв.	614 960 лв.	692 100 лв.	2 381 014 лв.
Общо	**87 668 730 лв.**	**102 272 420 лв.**	**117 048 782 лв.**	**147 207 647 лв.**

Среднопрехвърлената сума на едно осигурено лице през 2019 г. продължи да нараства значително спрямо нивата от предходната година. Среднопрехвърлената сума за всички управлявани фондове през 2019 г. нараства с 28,49%. Този резултат потвърждава постигането на предприетата стратегия за по-високо качество в продажбите на пенсионно-осигурителни продукти. По отделни фондове ръстовете са съответно: 28,51% за УПФ Доверие и 24,67% за ППФ Доверие и 72,82% за ДПФ Доверие. За сравнение средно- натрупаната сума, която се прехвърля от другите пенсионни фондове от фондовете на ПОК „Доверие“ е 3,111.59лв. Това означава, че прехвърлените клиенти към ПОК „Доверие“ АД са с 25% по-висока натрупана сума спрямо излизащите. За 2018 г. този показател е бил 10,17%. Това е показателно за успешно предприетата и трайно приложена търговска стратегия за структурата на привлечените клиенти.

Среден размер на прехвърлените средства	2016г.	2017 г.	2018 г.	2019г.
в УПФ Доверие	1 549.36 лв.	2 025.33 лв.	2 918.49 лв.	3 750.47лв.
в ППФ Доверие	2 704.83 лв.	3 231.53 лв.	4 587.02 лв.	5 718.69лв
в ДПФ Доверие	1 557.16 лв.	2 320.60 лв.	2 149.38 лв.	3 714.53лв.
Средно за всички фондове:	1 610.82 лв.	2 089.37 лв.	3 027.20 лв.	3 889.65лв

Производителността на търговската структура на Компанията нараства спрямо 2018 г. по брой прехвърлени лица с 10%. Продължи да нараства значително и производителността по „размер на прехвърлените средства“ за втора поредна година. Ръстът на производителността в привлечени активи е 42% за 2019 спрямо 2018 (при 33% ръст за 2018 г спрямо 2017 г).

Търговската стратегия за продажби през 2019 г. продължи да се придържа към балансирано привличане на работещи осигурени лица, с постоянно постъпващи вноски и по-висок размер на осигурителната партида. За 2020 г., Компанията предвижда затвърждаване на постинатото в структурата на клиентите и размера на привлечените активи, но придружено със значителен ръст на прехвърлените осигурени лица.

Затвърждаването на качеството на продажбите и запазване на постигнатия среден размер на прехвърлените средства по партидите по-висок от средния за пазара, ще бъде отново фокус в продажбената стратегия за 2020 г., но съчетан с поставента цел за значително повишаване и на броя на прехвърлените осигурени лица.

През 2019, освен резултатите в продажбите тип „прехвърляне“, могат де се отбележат и добрите резултати в привличането на новоосигурени лица в ДПФ“ Доверие“ с лични вноски, както и сключването на редица работодателски договори за осигуряване в ДПФ „Доверие“ АД. Новоосигурените лица в ДПФ „Доверие“ бележат ръст от 41.18% през 2019 г спрямо 2018 г.

2. Търговска структура

Търговската структура за продажби в ПОК “Доверие“ АД включва служителите в Клоновата мрежа на Компанията. Основният канал за продажби, който използва търговската структура са продажбите чрез осигурителни посредници, като Компанията активно насърчава използването на този канал, тъй като той осигурява висока производителност в стратегически план за Компанията.

Стратегията по възнагражденията на осигурителните посредници за 2019 г. остава непроменена в основните линии. Продължи да се прилага системата за възнаграждения на осигурителните посредници приета предходната година, която обслужва и следва променените цели на Компанията да привлича лица с постоянен осигурителен доход и висок размер на натрупана сума по партидата. Системата за заплащане на осигурителните посредници се базира изцяло на прехвърлената сума на лицата, които те привличат, като за суми под определен размер, компанията не заплаща възнаграждение.

ПОК „Доверие“ АД полага усилия по отношение на подготовката, обучението, и информираността в сферата на пенсионното осигуряване на осигурителните посредници. Чрез специалната секция във външния сайт, всички осигурителни посредници получават достъп до богата информация относно промените в пенсионното осигуряване, обучителни материали за продажби, мотивационни програми, рекламни и презентационни материали за Компанията, както и справки за техните собствени продажбени резултати и дължимите към тях комисионни възнаграждения.

През 2019 г. активно бе насърчавана работата по намирането на потенциални клиенти и осигурителни посредници сред работниците и служителите в различни видове стопански организации, държавни учреждения и институции, като същевременно продължиха усилията по разработването на иновативни канали за продажби на пенсионни продукти. Провеждаха се „Дни на Доверие“, които представляват изнесено работно място. Благодарение на дигитализацията и мобилните приложения на CRM вече е възможно обслужването на клиентите на техните работни места. По време на тези кампании - „Ден на Доверие“, се обслужват съществуващи клиенти на Компанията, надграждат се продукти и се привличат нови клиенти.

През 2019 ПОК „Доверие“ продължи усилията по обучението и развитието на служителите в клоновата мрежа, като особен фокус се постави при въвеждането в работата на новоназначените служители и овладяването от тях на знания в областта на пенсионното осигуряване. Програмата съчетава централизирани обучения, самоподготовка и обучение на терен.

През 2019 г. продължи работата по усъвършенстването и адаптирането към нуждите на продажбения процес на действащата CRM система, целта на която е правилното организиране, планиране и отчитане на дейността по продажбите. Съществен фокус в работата през годината бе надграждането в ползването на системата, като бе въведено и прилагано ежемесечно планиране и отчитане на продажбите по източници, което даде възможност текущо да се прогнозира не само броя на привлечените лица в рамките на месеца и тримесечието, а и прогнозната средна прехвърлена сума и прогнозен размер на привлечените активи. Това допринесе за планираните действия от страна на търговската структура, предвидим резултат и съответно предприемане на коригиращи действия още преди оповестяването на окончателните резултати от прехвърлянето.

3. Мотивационни схеми за служителите по продажби

През 2019 г. фокус в мотивационните схеми на служителите по продажбите бе в посока предприетата стратегия за привличането на по-качествени клиенти, с повече средства в индивидуалните партиди, както и да се осигури постоянство в работния процес и постигането на по-високи резултати от повече служители по продажбите. Целите на служителите бяха определени, както в брой прехвърлени лица, така и в обем на прехвърлените активи и минимални цели за всяка позиция в търговската структура.

4. Търговски офиси на ПОК „Доверие“

Всички помещения са с добро местоположение и улеснен достъп на клиентите. През 2019 г. бе сменена локацията на един офис в Регионална дирекция София, като офисът в МОЛ Парадайз бе преместен на нова локация - на бул. Васил Левски

Към всички офиси и представителства работят Експерти по обслужване на клиенти и перманентно се наемат и обучават и обслужители по продажби според щатното разписание на Компанията.

5. Нови и развиващи се проекти в търговската структура, реализирани през 2019 г.

ПОК „Доверие“АД продължи да се стреми да бъде сред иновативните компании в разработването и налагането на нови подходи и стандарти в продажбите на пенсионно-осигурителни продукти. В резултат на това, в края на трето тримесечие на 2019 г. се въведе дигитализацията на продажбения процес в търговската структура. В средата на месец септември бе стартирано прилагането на дигитални продажби от търговската структура на Компанията. Стартирането на този много важен проект за Компанията, бе завършено с неговото широко прилагане от служителите в четвърто тримесечие на 2019 г.

Дигитализирането на продажбите увеличи производителността на служителите и скъси изключително много продажбения процес. През м. септември 2019 г. стартираха обученията на служителите и процедурите по въвеждането му. От четвърто тримесечие, всички служители, чрез мобилни устройства, имат достъп до прилагането на дигитални продажби. Още през същото четвърто тримесечие, делът на електронните продажби надхвърли 35%. Целите на компанията са да увеличава дела на електронните продажби през 2020 г., като това е и ключов елемент за постигането на основната цел, поставена пред търговската структура: увеличаване на новопривлечените лица, при запазване на структурата на клиентите.

II.Обслужване на клиенти

2.1.Структура за обслужване на клиенти

ПОК „Доверие“ АД разполага с изградена структура за обслужване на клиенти, специализирана в провеждане на консултации по въпроси в областта на допълнителното пенсионно осигуряване и спомагаща с дейността си за повишаване удовлетвореността на клиентите на Компанията.

Към 31.12.2019 г. персоналът, отговарящ за обслужване на клиенти, е съставен от 83 служители, като 31.33% от тях са ангажирани и с продажби. В офисите на дружеството работят 86.75% от служителите по обслужване, а в Централата – 13.25%.

Основни дейности на служителите в Централата на дружеството са:

- консултации по запитвания и отговор на жалби, постъпили чрез писма по пощата, електронната поща или интернет страницата на дружеството, от физически и юридически лица, във връзка с допълнителното пенсионно осигуряване и ползване на права в управляваните фондове;
- телефонно обслужване на клиенти от 24-часов „Консултантски център”;
- контрол на дейността по искания за корекция на лични данни от клиенти в страната;
- обслужване и консултация на клиенти, посетили „Клиентски център” на ул. Тинтява №13Б;
- контрол и разглеждане на регистрираните заявления за промяна на участие, в случаите на подготовка или започнала процедура за промяна на участието във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- въвеждане и поддържане на актуална информация по партньорски програми;
- провеждане на клиентски информационни кампании.

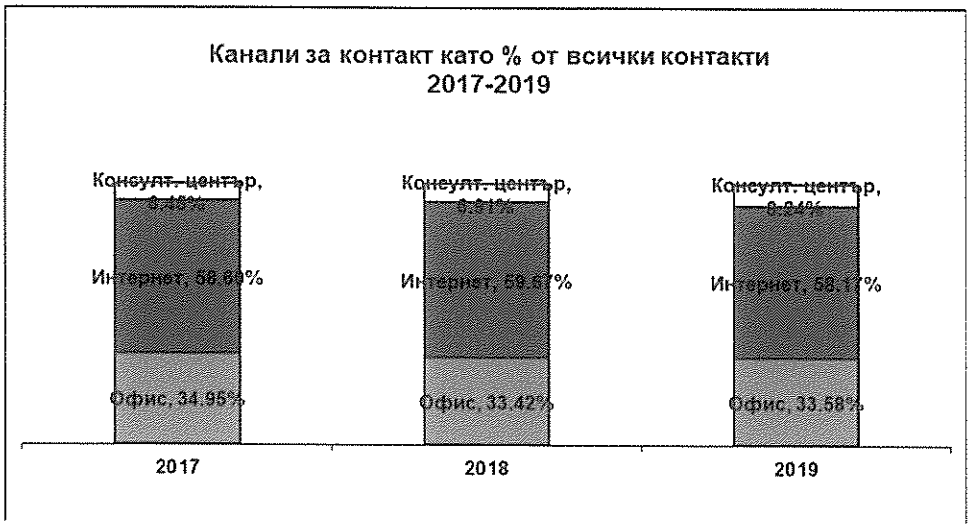
Основни дейности на служителите за обслужване на клиентите в офисите на Дружеството са:

- обслужване и консултация на клиенти, посетили съответния офис;
- обслужване и консултация на лица, ползващи права;
- корекция на лични данни след постъпили искания за промяна на данни от клиенти, ползващи лица и осигурителни посредници;
- въвеждане в електронния регистър на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване, анекси към тях, декларации за присъединяване, заявления за участие, заявления за промяна на участие, откази от подадени заявления за промяна на участие и др. документи.

2.2.Канали за обслужване на клиенти

Основен стремеж на Дружеството е осигуряване на многообразни възможности за комуникация с нашите клиенти и удовлетворяване на техните потребности по предпочитан за тях канал – Консултантски център, Интернет, SMS-проверка, поща, офиси и представителства, консултации на място.

Към 31.12.2019 г. контактите, осъществени с Дружеството по всички канали за комуникация, са 81 333 броя. Разпределението им по канали за комуникация и съпоставено с предходни години е, както следва:

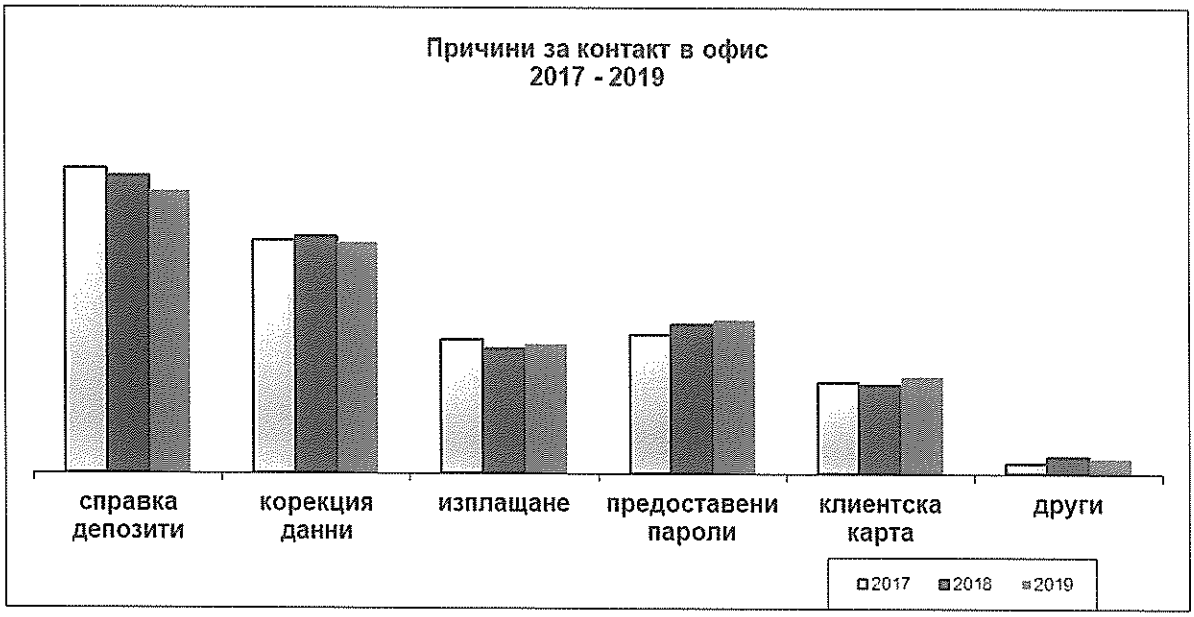

От графиката е видно, че клиентите предпочитат да получат необходимата им информация по електронен път.

2.2.1. Обслужване в областни офиси и представителства

Към 31.12.2019 г. Дружеството има 66 офиса и представителства в цялата страна, в които предоставя на своите клиенти професионални консултации за допълнителното пенсионно осигуряване, достъп до индивидуалната партида в реално време, възможност за корекция на съхраняваните лични данни, информация за участие в партньорски програми, обслужване на ползващи лица.

Броят на регистрираните посещения в обслужващите офиси на дружеството през годината е 27 285. Засилен е интересът на клиентите към възможността за проверка на индивидуалната партида през интернет страницата, респективно, към предоставяне на парола за достъп, както и проверка на участието във фондове, управлявани от ПОК Доверие.

2.2.2. Интернет

Дружеството предоставя възможност на своите клиенти чрез функционалностите на официалния сайт www.poc-doverie.bg да отправят своите запитвания, сигнали, жалби и др., да извършат проверка на своята партида, да отправят своите заявки за допълнително осигуряване. През отчетния период 10 202 клиента са се възползвали от тези възможности.

Предпочитана възможност от клиентите на дружеството е изпращането на запитвания чрез електронния сайт на Компанията: www.poc-doverie.bg. През 2019 г. по този начин са постъпили 452 електронни писма със запитвания, сигнали, похвали и др.

ПОК „Доверие“ АД продължава кампанията за набиране на електронни адреси на клиенти, които желаят да получават годишните си извлечения по и-мейл и техният брой вече е 80 722.

2.2.3. Консултации на място, определено от клиента

Служителите в офисите и представителствата на Дружеството извършват професионални консултации на посочено от клиента място, в удобно за него време.

За 2019, регистрираните клиенти, обслужени извън офисите на дружеството, са 6 257.

2.2.4. 24-часов Консултантски център

Центърът, изграден от ПОК „Доверие“ АД през 2005 г., работи денонощно на тел. 070013400 (според тарифния план на абоната за обаждане към фиксиран номер) и тел.090032100 (0.18 лв. мин. без ДДС за цялата страна). Чрез него, автоматично или като се свържат с дежурен консултант, клиентите на дружеството могат да получават информация по всички интересуващи ги въпроси, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване и ПОК Доверие.

Към 31.12.2019 г. позвъняванията са нараснали и са проведени 6 698 разговора с клиенти, като в някои от случаите поставените въпроси са повече от един. В зависимост от поставените запитвания, разпределението на обажданията е, както следва:

Запитвания относно	дял
Информация за възможността за изтегляне /наследяване/ на средства	38.95%
Информация относно писма /получени, не получени, съдържание/	17.08%
Информация за начините за проверка на натрупаната сума	8.57%
Информация за осигурителни номера, пароли, членски карти, активна грижа	7.52%
Информация относно вноски /постъпили, не постъпили/	4.31%
Координати на офиси на компанията	4.43%
Сигнализиране за сгрешени или променени лични данни	2.96%
Информация за извлечения /получени, не получени, съдържание/	10.51%
Информация за прехвърляне	8.17%
Информация за ДДПО	0.40%
Проверка за членство	3.42%
Други	7.46%

2.2.5. Поща

Клиентите на дружеството могат по всяко време да изпратят своите запитвания, похвали и оплаквания на адреса на седалището на дружеството – гр. София, ПК 1113, ул. Тинтява №13Б. Приоритет в работата по обслужване е в максимално кратък срок клиентите да бъдат професионално консултирани.

Клиентите все по-рядко използват писмената форма за кореспонденция. Към 31.12.2019 г. са обработени 85 запитвания от клиенти, постъпили чрез писма.

2.2.6. SMS

От 2005 г. дружеството предоставя на своите клиенти допълнителен канал за проверка на състоянието на индивидуалната партида чрез SMS на номер 190001. Услугата дава възможност на абонати на A1 или Теленор, чрез изпращане на едно кратко съобщение (SMS), да проверят натрупаните средства и в трите фонда, управлявани от ПОК Доверие.

През 2019 г. 693 клиента са се възползвали от тази възможност.

III. Дирекция „Информационни технологии”

През изтеклата година съставът на Дирекция ИТ е увеличен с един служител до 19 човека и в дирекцията текучество на персонал няма.

По отношение на задачите са извършени следните дейности:

1. **През отчетния период бяха подготвени и извършени промени в информационните системи спрямо измененията на външната и вътрешната регулаторна рамка.**

Актуализирана с нови възможности внедрена платформа за търговската ни структура, базирана на мобилни устройства с достъп до CRM и създаване на електронни заявления, като системата се интегрира с всички вътрешни процеси.

Беше внедрена система за Managed Print services с външен доставчик, с понижване себестойноста на принтираните материали и минимизираме даунтайма и прекъсването на работа.

Беше актуализирана страницата за проверка на индивидуална осигурителна партида на клиентите с модерна технология и най-високо ниво на сигурност.

2. Всички постъпили заявления за възстановяване на средства във фондовете за ДПО и заявления по Наредба №3 които трябва да се обработват, Дирекция ИТ качествено и в срок изпълняваше задълженията си.

Текущо се сканират и индексират ново постъпилите документи в архива на Компанията.

Пенсиите на лицата с настъпило осигурително събитие се изплащат регулярно според правилника и не са възникнали проблеми в тази насока.

3. Чрез въведената система за регистрация на инциденти е събрана информация за всяка заявка получена от офисите в страната.

Регистрирани са общо 3397 (5 333 за 2018 г.) инцидента от териториалната структура, или средно по 283 инцидента на месец, със средно време за разрешаване 23 минути. 71% (84% за 2018, 82% за 2018, 70% за 2016) от инцидентите са свързани с работа с информационната система и CPM и по-точно грешно въведени заявления за промяна на участие или първоначален избор, а втората група се отнасят за грешки при изплащане на възнаграждения на осигурителни посредници. 1 6% от инцидентите са свързани с отстраняване на технически проблеми с компютри, принтери, мрежова свързаност, 2.7% за проблеми с таблети, а 7.39% са регистрирани активности или дейности по СУСИ, като предимно това са заявки за нови потребители и прекратяване на права. При реакция на регистрирани инциденти за един час са коригирани 44% от заявките (42 за 2018, 48% за 2017 и 2016, 50% за 2015, 48% за 2014, 46% за 2013 и 43% за 2012), до четири часа са отстранени 23%, в рамките на 1 работен ден са отстранени 15%, а останалите 18% инциденти са отстранени за два и повече работни дни.

В периода критични инцидента с ефект за потребители и ежедневните операции няма.

Внедрено е решение за защита от изтичане на информация, криптиране на дискове и преносими памети. В допълнение беше внедрено решение за мониторинг (SIEM) на логове и събития с мрежата и контрола на достъп.

4. Сигурност на информацията и информационните системи.

През първата половина на 2019 беше проведен надзорен одит на ISO/IEC 27001:2013. Внедрената система за сигурност на информацията обхваща не само информационните системи, но и всички процеси свързани с работата с лични данни и обучението на служителите за начин на работа. Бяха проведени одити по одобрена годишна програма на извадков принцип на работни площадки на Компанията.

- **Технически средства за защита на информацията и системите.**

  На база препоръки одитни доклади и тестове бяха подобрени и повишени мерктие за сигурност и достъп до системтие на Компанията. В изградения резервен център за резервиране на ключовите системи се репликират бази данни и приложения, управление на достъпи, всички архиви.
  В съответствие с GDPR бяха преразгледани правилата за продължителност на съхранение на данните и начините за обработване, вкл. заличаване.
  Проведени бяха пенетрейшън тестове за публичното приложение за проверка на ИОП.

- **Политики и правила за управление на сигурността и дейностите в информационните технологии.**

Внедрени са политиките в изпълнение на сертификацията по ISO27001 и са проведени обучения на всички служители на Компанията с цел осъзнаване и задълбочено познаване на основните принципи при работа с лични данни на клиенти и чувствителна информация.

В съответствие с европейска директива GDPR за защита на личните данни се подготви документацията и процедурите в компанията. Предвидени са обучения на служителите за следващата година.

5. В плановете за 2020 година са заложени следните задачи:

Като важна част от лицето на Компанията се предвижда подновяване на PR сайта и в допълнение пълна онлайн дигитализация на услугите предлагани в офисите ни.

Второто направление в плановете е актуализиране на остарялата основна информационна система UNIS.

IV. Специализирана служба „Вътрешен контрол”

През 2019 г. Специализирана служба Вътрешен контрол е работила във взаимодействие, както с Ръководството, така и с различни звена в Компанията. През годината Вътрешен контрол продължи да изпълнява своите ангажименти за проверка на дейността на Компанията за съответствие с нормативната уредба, приетите вътрешни правила и процедури, както и да предоставя препоръки за подобряване на дейностите и контролната среда във връзка с принципите за ефективност, ефикасност и икономичност.
Вътрешният контрол е работил по Годишен план за проверките, който е съгласуван и одобрен от Председателя на Управителния съвет.

1. **Пълни проверки** на дейността на офисите от териториалната структура по спазване на вътрешните и външни изисквания (62 проверки).

2. **Тематични проверки**

- Проверка по спазване изискванията за обработка и актуализиране на лични данни (ЗДЛД и декларации по GDPR)	1 проверка
- Проверка по спазване на вътрешните правила за подбор и назначаване на персонал (включително оценяване на новоназначените служители), длъжностни характеристики, съхранение на плановете за продажби на служителите, спазване на утвърдени срокове	1 проверка
- Проверка по спазване разпоредбите, регламентирани в "Политика за възнагражденията в ПОК "Доверие" АД"	1 проверка
- Проверка по привеждане в съответствие на документите на стари осигурителни посредници	1 проверка
- Проверка свързаност служител с ОП и реализирани продажби на свързани лица	1 проверка;
- Проверка по спазване на вътрешните правила за прекратяване договори на осигурителни посредници	1 проверка
- Проверка по спазване на вътрешните правила за работа и въвеждане, обработка, съхранение на информацията за сключени договори и анекси с осигурителни посредници	1 протокол
- Проверка по подготовката, изготвянето и изпращането на извлечения от партидите на осигурените лица	1 проверка
- Проверка на оперативните разходи	1 проверка
- Проверка по спазване на вътрешните процедури и правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма	1 проверка

ВПКПФТ -ЗМИП

- Проверка по спазване изискванията на Наредба № 3 на КФН	4 проверка
- Проверка по спазване изискванията на Наредба № 9 на КФН и допуснати грешки при определяне нетната стойност на активите на ФДПО	1 проверка
- Проверка по спазване изискванията към състава и структурата на собствения капитал на Компанията и на минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване (Наредба № 10 на КФН)	1 проверка
- Проверка по спазване на изискванията за създаване на пенсионни резерви (Наредба № 19 на КФН)	1 проверка
- Проверка на нивото на кредитен рейтинг на банките, в които се инвестират средства на ФДПО (Наредба № 29 на КФН)	1 проверка
- Проверка по наблюдението, измерването и управлението на риска, свързан с инвестициите на управляваните фондове, Наредба №34	1 проверка
- Проверка на сделки с инвестициите във финансови инструменти и други активи, тяхната законосъобразност и съответствие с вътрешните правила и политики	1 проверка
- Проверка по спазване на Правилата за лични сделки с финансови инструменти и проследяване за конфликт на интереси	1 проверка
- Проверка по спазване на нормативните изисквания и вътрешните правила за възстановяване на суми и изплащане на пенсии от ФДПО	1 проверка
- Проверка по спазване на Изискванията на КФН за съдържанието на писмените, рекламните и информационните материали и информацията, публикувана на електронната страница на Компанията	1 проверка
- Проверка на начислени и изплатени комисионни на осигурителни посредници	1 проверка
- Проверка по спазване на изискванията за създаване на резерв за гарантиране на минималната доходност (Наредба №12 на КФН)	1 проверка
- Проверка на изготвяне и публикуване на ГФО	1 проверка
- Проверка за спазване на изискванията на Наредба 52 за начина на изчисление на инвестиционната такса и по специално за ДПФ	1 проверка
- Проверка дейността на Инвестиционния комитет и контрол върху взетите от него инвестиционни решения (включително проследяване на свързаност)	1 проверка
- Спазване на вътрешните правила за приемане, обработка и плащане на контрагенти	1 проверка
- Проверка на данните, обявени в структурата на инвестиционния портфейл	1 проверка
- Проверка по спазване на вътрешните правила за приемане, обработка и отговор на постъпили жалби и запитвания от осигурени лица	1 проверка

3. Мониторинг и други дейности

- Контрол на въведени активности в CRM на служителите по продажби	Текущо
- Проверка "Проблемни анкети" - телефонни прозвънявания на желаещите да станат клиенти на ПОК „Доверие“ АД, подали проблемни отговори на въпроси от интервюто на външния Кол-център	Ежеседмично
- Инвентаризация на складовата наличност и на ДМА в Централата и клонова мрежа	Периодично
- Проверка на отчетени продажби и искания за отказ на служителите в териториалната структура	Ежемесечно Тримесечно
- Проверка - контрол по спазване на утвърдените лимити (мобилни телефони, стационарни телефони, транспорт)	Ежемесечно
- Проверка - контрол на изготвени надлимитни справки	Тримесечно
- Проверка по спазване на сроковете за уведомяване и подаване на данни към КФН, ежедневници и интернет страницата на Компанията (дял всеки ден и дял, обявен във вестника) - Ежедневно	Ежедневно Месечно
- Спазване на правилата за лични сделки с финансови инструменти	Текущо

- Проверка на нетната стойност на активите и генерирания доход от инвестиции на ФДПО	Ежедневно
- Проверка по спазване на Изискванията на КФН за съдържанието на писмените, рекламните и информационните материали и информацията, публикувана на електронната страница (презентации, вътрешни правила и процедури и др.)	Текущо Периодично
- Проверка на справка, изготвени от ФСИ, вкл. информация за реална доходност за 5 год.	Периодично Ежегодно
- Участие в процедура по подбор на персонал	15
- Преглед на справки и поддържане на регистър за извършени плащания и разходи за представителни и канцеларски материали от Направление "ФСИ" и отдел "ОА"	Ежеседмично и ежемесечно
- Спазване на политиката за защита на личните данни и на мерките и указанията във връзка с прилагането и.	Текущо
- Проверки свързани с дейността по програма "Комплимент от Доверие"	Текущо
- Последващ контрол на "Проблемни клиенти", които са подали заявления за прехвърляне във фондове, управлявани от други пенсионноосигурителни компании, които след телефонно интервю от ССВК и повторно даден проблемен отговор са станали клиенти на Компанията	1
- Проверка структурата на инвестиционния портфейл (графично изображение на портфейлната структура)	Ежемесечно
- Проверка отчети за управление на риска (структура на портфейла на ФДПО по емитенти)	Тримесечно
- Преглед на заявления за първоначално членство и за промяна на участие, изпратени от ТС в ЦУ	Текущо
- Поддържане на регистри с декларации за свързаност на служители и осигурителни посредници	Текущо
- Мониторинг на информацията от Звено за управление на риска, при установена прекомерна изложеност на риск и дадените в тази връзка препоръки	Текущо

4. **Дейност във връзка със Системата за управление сигурността на информацията /СУСИ/**
   - Вътрешен одит по СУСИ в офиси и представителства от структурата за продажби – 15 бр.
   - Вътрешен одит по СУСИ подготвителен – 8 бр.
   - Поддържане и актуализация на списъка с информационни активи и процеси по СУСИ – 1 бр.

V. Контрол на приходите

1. Дейност по събиране на липсващи осигурителни вноски.

През отчетната 2019 г. продължи дейността по утвърдените „Мерки за повишаване на събираемостта на осигурителните вноски по ДЗПО”, чрез текущо наблюдение и контрол на постъпленията на определени осигурители.

Своевременно бяха проверявани постъпили запитвания от осигурени лица с искане за изясняване на причините за непревеждане на вноските, проверка на коректността на осигуряването и предприемане на действия за превод на липсващите вноски. В тази връзка са изпращани сигнали до НАП.

2. Корекции на лични данни и наблюдение на коректно постъпване на вноските по ДЗПО след корекциите.

През 2019 г. съгласувано с НАП бяха променени общо 240 броя ЕГН /респ. ЕНЧ и служебен номер на НАП/ на лица осигурени в УПФ „Доверие" и ППФ „Доверие". Информацията за съответствие на нов и стар ЕГН е предоставена от НАП своевременно при персонализиране на преводите. Освен тези промени, още 7 лица сигнализираха за корекции на ЕГН или лични данни, като отделът е предприел съответните проверки и необходимите действия за корекции и/или обединяване на партиди.

3. Установяване на двойни вноски при изплащане на суми от фондове за ДЗПО

Продължи дейността по утвърдената процедура за установяване на дублирани вноски, при подготовката на разпореждания за изплащане на средства. Целта е прецизна проверка на всеки случай поотделно, уведомяване на НАП с оглед до датата на изплащане на средствата да бъдат извършени корекции от страна на осигурителя на дублираните и преведени дължимите вноски.

През 2019 г. по тази процедура са изпратени до НАП 152 броя искания за проверка на коректността на осигуряване. Сумата на дублираните вноски беше в размер на 4 180 лв.

4. Възстановяване на сторна по закрити партиди

Във връзка с извършваните от НАП прихващания на вноски на осигурени лица със закрити партиди, отделът подготвя искания до НАП за възстановяване на сторнираните суми по вече утвърдената вътрешна процедура. Периодично се извършва последващо следене на изпратените искания до НАП и при постъпване на поисканите суми, се информира дирекция „Информационни технологии" за покриване на задълженията от НАП.

През 2019 г. са изпратени 68 броя искания до НАП за 503 лица със закрити партиди с общ размер на исканията 2 374 лв., в резултат на което бяха възстановени на дружеството 2 365 лв. Сума в размер на 8 лв. не бе възстановена от НАП.

5. Възстановяване на прихващания по партидите на лицата по § 4 б ал.1

Относно въведената процедура за срочно установяване размера на прихванати от НАП суми за лицата по §4б, ал.1 от ПЗР на КСО и предприемане на съответни действия за възстановяването им от страна на НОИ, а при необходимост и от НАП, през 2019 г. бяха отправени 5 броя искания за възстановяване на суми в размер на 2 252 лв., в резултат на което бяха възстановени от НОИ 1 785 лв. Останалите не възстановени средства са поискани и впоследствие възстановени от НАП.

6. Контрол по прехвърляне от / в други фондове

Служители от отдела продължават да осъществяват постоянен контрол на регистрираните заявления за прехвърляне във фондовете, управлявани от ПОК „Доверие" чрез установената процедура за ежедневно маркиране на регистрирани заявления, за които следва да се предприемат допълнителни действия – отстраняване на технически грешки в документа, събиране на придружаващи документи, или попълване на ново заявление. Информация за маркираните заявления се публикува ежедневно от отдела във вътрешния информационен сайт на Компанията - „Справка за нередовните заявления за прехвърляне" в УПФ и ППФ „Доверие".
През 2019 г. бяха такива маркирани 1 370 броя заявления за прехвърляне, като за 86% от тях прехвърлянето продължи и завърши с прехвърляне на средства в УПФ „Доверие" и ППФ „Доверие".

Отдел „Контрол на приходите" участва и в дейностите по приемане и предаване на заявления за прехвърляне, възражения, уведомления.

VI. Правен отдел

През 2019 г. дейността на Правна дирекция се развиваше в следните направления:

1. **Нормативна уредба по допълнителното пенсионно осигуряване, като основната част от дейността е свързана с:**

   - Участие в работни групи и обсъждания, изготвяне на предложения и становища по проекти на нормативни актове по допълнителното пенсионно осигуряване;
   - Разработване на становища и указания до териториалната структура на Компанията по прилагане на нормативната уредба по допълнителното пенсионно осигуряване.

2. **Взаимоотношения с държавни органи и организации във връзка с:**

   - Дейността им, касаеща нормативната уредба по допълнителното пенсионно осигуряване;
   - При и по повод одобрение и съгласуване на вътрешнонормативни документи на Компанията и на управляваните от нея фондове, в случаите, предвидени в нормативната уредба;
   - Изготвяне и/или съгласуване на отговори на въпроси и предоставяне на информация, свързани с дейността на Компанията и управляваните от нея фондове;
   - Изготвяне и/или съгласуване на въпроси до държавни органи и организации относно тълкуването и прилагането на нормативната уредба по допълнителното пенсионно осигуряване.

3. **Участие в работни групи, обсъждания и заседания на комитетите към БАДДПО, и подпомагане на дейността на самата Асоциация.**

4. **Взаимодействие с външните организации и консултанти, които извършват правно обслужване на Компанията.**

5. **Вътрешнонормативни документи на ПОК „Доверие” АД, касаещи дейността на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване, включваща:**

   - Разработване на проекти на нови и на предложения за изменение и допълнение на действащите;
   - Изготвяне на становища по проекти и предложения, касаещи вътрешнонормативни документи, разработени от другите структурни звена на Компанията;
   - Правно обслужване, вкл. подготовка на материали и проекти на документи за заседанията на органите за управление на пенсионноосигурителното дружество, на попечителските и консултативния съвет и на общото събрание на работниците и служителите на Компанията.

6. **Участие в и координиране на работата по привеждане в съответствие, с изискванията на ЗИДКСО (ДВ, бр. 92 от 2017 г.) и на ЗИДКСО (ДВ, бр. 12 от 2019 г.), на цялостната дейност и вътрешнонормативна уредба на Компанията и управляваните от нея фондове за допълнително пенсионно осигуряване.**

7. **Участие в процеса по съобразяване на дейността и на вътрешнонормативната уредба на ПОК „Доверие” АД, както и на документите в тази сфера, приети от БАДДПО, с изискванията на новия Закон за мерките срещу изпирането на пари.**

Същевременно продължи дейността на дирекцията и в следните направления:

8. Договорни взаимоотношения на Компанията и на управляваните от нея фондове, в т.ч:

- Изготвяне на проекти на договори и съгласуване на такива проекти, свързани с дейността на Компанията;
- Изготвяне на проекти и съгласуване договорите, свързани с осигуряването дейността на фондовете за допълнителното пенсионно осигуряване, управлявани от ПОК „Доверие” АД.

9. Взаимодействие и подпомагане на дейността на другите структурни звена на Компанията, относно юридическите аспекти на тяхната работа, изразяваща се в даване на становища, мнения и предложения, и/или съгласуване на документи и материали, разработени от тези звена.

10. Въпроси, жалби и други документи от осигурени лица и от осигурители:

- Изготвяне на отговори на въпроси и на жалби, свързани с нормативната уредба и вътрешнонормативните документи на Компанията;
- Съгласуване на отговори на въпроси и на жалби, изготвени от другите структурни звена на Компанията;
- Разглеждане на възраженията от осигурени лица в процедурата по промяна на участие и прехвърляне на средства от един в друг съответен фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

VII. Корпоративни комуникации

1. Обща информация за Дирекция „Корпоративни комуникации”

През 2019 г. Дирекция „Корпоративни комуникации” разполага с ресурс от трима души: Директор „Корпоративни комуникации“, Ръководител отдел „Връзки с обществеността” и Експерт „Връзки с обществеността“. Дейността на Дирекцията е фокусирана върху връзки с обществеността, корпоративна социална отговорност, дигитални комуникации, реклама и протокол.

2. Извършвани през годината дейности

2.1. Връзки с обществеността - Връзки с медиите:

- Изграждане на ефективни двустранни връзки с представителите на медиите, с цел качествено и навременно информационно обслужване за нуждите на Компанията;
- Подготовка на материали за медиите, вкл. закупуване на медийно време, открити писма и др.;
- Координиране, редактиране и подготовка на интервюта и участия на представители на Компанията в медии;
- Изготвяне на медиен мониторинг и досиета от публикации по повод актуални въпроси, свързани с публичността на Компанията;
- Публикуване на информация за стойността на дялове и промени в правилниците на фондовете, управлявани от ПОК „Доверие“ и др.

2.2. Корпоративна социална отговорност и благотворителност:

- Продължаване на кампанията 100000 мейла за 1000 дръвчета – в материали на Компанията, вътрешна комуникация и дейности по популяризирането на каузата;
- Работа по оценка, договаряне на конкретни параметри, позициониране и изпълнение на поетите към Компанията задължения от страна на бенефициентите по време на спонсорираните събития.;
- Организация на вътрешнофирмена дарителска кампания за повторно набиране на средства, за лечението на онкоболната Мария Тодорова от Перник;
- Организация на благотворителен базар на мартеници за набиране на средства за рехабилитационни процедури деца с хронични заболявания;
- Организация на участието на всички собственици и наематели на Бизнес-център „Доверие“ в четвъртото издание на Европейския „Ден без асансьори“;
- Организация на партньорството по проекта „40 до 40“ на Дарик радио.

2.3. Интернет

- Пускане на нов сайт на Компанията, създаване и редактиране на страници, съдържание, комуникация с агенцията по неговата доработка.
- Управление на позиционирането на Компанията в социалните мрежи (Facebook, You Tube и LinkedIn). 150 публикации във фейсбук, достигнали над 600 000 виждания, над 1000 нови последователи и хиляди интеракции. Всички действия, свързани с работата в социалните мрежи са на база „органично развитие“.

2.4. Вътрешни комуникации:

- Подготовка на писмени материали за нуждите на информационното обслужване на служителите в Компанията и протоколни събития, в това число:
    - Съобщения, информационни и работни материали, във връзка с влизането в сила на Общия регламент за защите на личните данни (GDPR);
    - Съобщения във връзка с партньорските проекти между ПОК „Доверие“ и ЗАД „Булстрад“ и ПОК „Доверие“ и Експресбанк;
- Актуализация и поддръжка на вътрешния сайт.
- Цялостно обслужване на основния комуникационен център на Компанията – мейла Head.
- Организация на работни срещи със служителите и други фирмени събития, съвместно с Отдел „ОА“.
- Регулярна дейност, съвместно с Дирекция „ИТ“, по повод ангажиментите на Компанията във връзка със стандарта ISO/IEC 27001/2013 (представител на Дирекцията осъществява функциите на Секретар на СИС). Подготовка и съдействие, съвместно с дирекция „ИТ“, за осъществяването на поредния надзорен одит за съответствие с изискванията на горепосочения стандарт.

2.5. Реклама

- Изпълнение на задълженията на Дирекцията по Процедурата за поръчването, изработката, доставката, съхранението и разпределението на рекламни материали, съвместно с Отдел „ОА“.
- Изработване на рекламни брошури и листовки за УПФ и ППФ „Доверие“ и др.
- Комуникация на визуалната идентичност по повод 25 годишнината на ПОК „Доверие“.

2.6. Протокол

- Изготвяне на писма, поздравителни адреси и картички по повод на събития, свързани с партньори на Компанията, избор на протоколни подаръци и др.;
- Изготвяне на поздравителни картички за рожден ден на служителите.

3. Документи

3.1. „Доклад за напредъка 2018“ – за Глобалния договор на ООН;
3.2. Ежемесечни медийни и тематични анализи.

VIII. Човешки ресурси

Към датата на изготвяне на настоящия отчет Дирекция „Човешки ресурси” е съставена от трима служители: Директор „Човешки ресурси“, Ръководител сектор „Анализ на работната сила и работната заплата” и Експерт „Икономически анализ и планиране на човешките ресурси“.

През календарната 2019 г., дейностите по Управление и развитие на човешките ресурси бяха фокусирани към обезпечаването на годишните бизнес цели на Компанията с човешки ресурси в две направления, посредством запазване на броя, но същевременно повишавайки качеството на персонала в звената по продажби, използвайки комплексни подходи в дейностите по набелязване и привличане на квалифицирани служители с висока степен на компетентност, както и повишаване компетенциите на настоящите служители чрез организирането на обучения с различна насоченост.

1. Работна сила.

Към 31.12.2019 год. списъчният брой на персонала в Компанията е 278 човека, от които 17 в продължителен отпуск за отглеждане на дете. Средно списъчният брой на персонала за цялата 2019 г. е 276 души, от които в продължителен отпуск за отглеждане на дете са били 17 служители.

Средната възраст на служителите е 44 години, като до 30 години са 13 човека, от 30 до 40 години са 94 човека, от 40 до 50 години са 100 човека, а над 50 години са 71 служителя. С висше образование са 241 служителя, а 37 са със средно образование, като преобладават жените – 214, при 64 мъже.

През 2019 г. в Компанията са назначени на работа 94 души.

Към 31.12.2019 г. числеността на персонала в звената по продажби възлиза на 127 души. Дейността по обслужването на клиенти се осъществява от 55 Експерти „Обслужване на клиенти“ и Консултанти по „ДПО“. Във функционалните звена работят 96 служители.

2. Подбор и оценка на персонала.

През 2019 г. продължиха да се прилагат утвърдените и адаптирани процедури за подбор, с които се прилагат най-добрите световни практики. При подбора, като подход, се прилага компетентностен модел, при който за всяка позиция първо се дефинират основните функции на длъжността, след което и ключовите компетенции и поведения необходими за успешното изпълнение на съответните функции и задължения. За анализ и оценка на дейностите по подбора на кадри се използват и резултатите от емпиричните изследвания на Служба „Вътрешен контрол” за предизвикателствата при подбора, назначаването, адаптацията и удовлетвореността на служителите. На базата на тази комплексна информация се осъществява дейността по привличането на кадри, които в най-голяма степен притежават и демонстрират предварително дефинираните и търсени от компанията компетенции.

По традиция, интервютата провеждани с кандидати за вакантни позиции за всички нива в Компанията са полуструктурирани и се провеждат от предварително определени комисии в съответствие с утвърдените правила в Компанията.

Установяването на степента на съответствие на компетенциите и личните качества на кандидатите с необходимите за съответната позиция се осъществява също така посредством специализирани Профайл тестове, проверка на профилите на кандидатите в социални мрежи, както и препоръки от бивши работодатели. От кандидатите се изисква набор от документи удостоверяващи техните компетенции и професионален опит.

През отчетната година се проведоха 210 конкурса за подбор и наемане на персонал за вакантни позиции в Компанията. Общо постъпилите кандидатури са малко под 5000, като от тях, след подбор по документи, са определени кандидатите, с които са проведени близо 1300 телефонни интервюта. Осъществени са присъствени интервюта с близо 1000 кандидати.

През годината продължи да се прилага програмата за обратна връзка с кандидатите за работа, при която на всяко лице кандидатствало по обявени позиции се дава информация за етапа на неговата или нейната кандидатура, като отзивите от страна на кандидати за тази програма продължават да бъдат изключително положителни.

През годината продължи да се прилага програмата за обратна връзка със служители напуснали и/или освободени от Компанията, като всеки един попълва стандартен формуляр с набор от въпроси.

3. Обучение на персонала.

Всички новоназначени служители преминават през специализирано индивидуално и/или групово въвеждащо обучение. По време на тези обучения се дават базисни знания за пенсионните продукти предлагани от Компанията и дейностите по основните направления на работа.

За нуждите на обучението на служителите в звената по продажби в компанията, през 2019 г. продължи провеждането на надграждащо обучение, което е изцяло насочено в посока повишаване на знанията и компетенциите свързани с предлаганите от компанията продукти и техники за продажбата им, надграждане на финансовите компетенции свързани с дейността по ДПО, както и инвестиционната политика на Компанията.

През отчетната година дирекция „Човешки ресурси" организира 12 групови и 23 индивидуални обучения, в които взеха участие общо 166 служители. Преди стартиране на обученията служителите полагат тестове (входно ниво) за определяне степента на компетентност, последвани от финални тестове след приключването на обученията. На финала на всяко групово обучение участниците попълват формуляр за обратна връзка. На базата на информацията от формулярите за обратна връзка се изготвя анализ на ефективността на всяко едно обучение и до каква степен са постигнати предварително заложените цели на обучението.

В продължение на политиката си за развитие и повишаване квалификацията на служителите, през 2019 г. ПОК „Доверие“ продължи да съфинансира обучението във висши учебни заведения на свои служители. В допълнение, компанията предоставя възможността, изцяло да финансира обучителни курсове по английски език в специализиран езиков център за свои служители, давайки им възможност да повишат степента на владеене на езика независимо от моментното ниво на владеене.

4. Социална политика на Компанията към служителите.

За високата мотивация и удовлетвореност на служителите в Компанията спомага и утвърдилата се социално отговорна политика. На всички служители преминали успешно срока за изпитване се осигурява Допълнително пенсионно осигуряване, Допълнително здравно застраховане, Застраховка „Живот" и еднократни плащания при определени значими събития в живота на всеки човек.

Непрекъснато се подобряват условията за работа за персонала, чрез изпълнението на програмата за обезпечаване на здравословни и безопасни условия на труд. Спазват се всички изисквания на нормативната база. Обновява и модернизира се използваното офис оборудване и офис техника. Всички офиси на Компанията отговарят на най-съвременните изисквания за екология, здраве и безопасност при работа.

IX. Финанси, инвестиции и счетоводство

1. Провеждани инвестиционни политики през 2019 г.

Провежданите инвестиционни политики на ДПФ, ППФ и УПФ Доверие през 2019 г. се характеризираха преди всичко с промяна на разпределението на активи в портфейлите, посредством което да бъдат посрещнати възможно най-добре предизвикателствата на световната икономика и да бъдат защитени в максимална степен средствата на осигурените лица.

Важна съставна част при осъществяване на дейността по инвестиране на средствата на осигурените лица в компанията е спазването на етични правила и придържането към социално отговорна политика.

Принципите и забранените практики при инвестиране на средствата на ФДПО, управлявани от Компанията, са залегнали и са основна съставна част от Етичния кодекс на ПОК „Доверие“ АД.

2. Анализ на пазара по географски региони

2.1. България

Взимайки предвид макроикономическата обстановка в България и състоянието на капиталовия пазар през 2019 г., ПОК „Доверие“ АД предприе следните действия при управлението на инвестиционните портфейли на ДПФ Доверие, ППФ Доверие и УПФ Доверие:

- Увеличи експозицията към български държавен дълг поради разширяването на спредовете и увеличаващия се потенциал за реализация на капиталови печалби;
- Частично закриване на инвестициите на ФДПО в дялове на колективни инвестиционни схеми;
- Извършване на ограничен брой покупки на акции на БФБ–София след задълбочен количествен и качествен анализ на финансовото състояние на емитента и перспективите му за развитие. Превес се даде на компаниите с прозрачно корпоративно управление;
- Поради натрупаният в историята негативен опит при инвестиране в корпоративни облигации от българските компании, инвестициите в този финансов инструмент бяха ограничени.

2.2. Чужбина

Отчитайки изключително волативната среда на международните капиталови пазари, ПОК „Доверие“ АД предприе следните действия при управлението на инвестиционните портфейли на ДПФ Доверие, ППФ Доверие и УПФ Доверие:

- Пенсионните фондове намалиха инвестициите в дялови инструменти инвестиращи на капиталови пазари на ЕС и САЩ;
- Пенсионните фондовете откриха експозиция към фондове инвестиращи в Азия;
- Откриване на инвестиции в чуждестранни корпоративни облигации с висок кредитен рейтинг и перспективи за капиталови печалби;
- Увеличаване на експозицията на фондовете към държавни ценни книжа от САЩ, Латинска Америка, Азия и др.

3. Корпоративни облигации – преструктурирания

Невъзможността на емитентите да привлекат външно финансиране с цел рефинансиране на дълга към поемателите на облигационни емисии, а също и към кредитни институции, принуди повечето издатели на български корпоративни облигации да предприемат действия за преструктуриране на облигационните емисии във времето. В повечето случаи предложеното от облигационерите и емитентите преструктуриране беше съпроводено от промяна в параметри на емисиите, които да допринесат за сигурността на облигационерите с оглед нарастването на поетия от тях риск вследствие на преструктурирането. В тази връзка например по някои от емисиите бяха учредени допълнителни обезпечения, допълни се задължение за погасяване на главницата на части, както и допълнителни финансови коефициенти, които емитентите се задължават да спазват и др.

В качеството си на държатели на корпоративни облигации, издадени от български емитенти, ФДПО, управлявани от ПОК „Доверие“ АД, посредством дирекция ФСИ, бяха активен участник в проведените общи събрания на облигационерите през годината.

В портфейлите на управляваните фондове към 31.12.2019 г. има една облигационна емисия, на емитент обявен в несъстоятелност.

4. Участие в ОСА и ОСО

През 2019 г. упълномощени представители на ПОК „Доверие“ АД присъстваха и взеха активно участие в общо 26 общи събрания на акционерите и общи събрания на облигационерите на български емитенти на ценни книжа. Това е резултат от продължаващото прилагане на приетата политика от Дружеството за присъствие на всички общи събрания на акционерите и общи събрания на облигационерите на български емитенти, в чиито ценни книжа ПОК „Доверие“ АД и управляваните от нея пенсионни фондове са инвестирали.

Чрез поставяне на актуални въпроси, предлагане на решения и последващо гласуване, на тези събрания представителите на ПОК „Доверие“ АД защитиха интересите на Компанията и на управляваните от нея пенсионни фондове. На ръководствата на отделните дружества бяха поставени и в последствие дискутирани въпроси, както за постигнатите резултати, така и за очакванията относно бъдещото развитие на управляваните от тях компании. На общите събрания на облигационерите, представителите на ПОК „Доверие“ АД направиха редица предложения за гласуване, които имаха за цел намаляване на кредитния риск на емитентите и гарантиране на безпроблемно обслужване на техните дългове. Също така представителите гласуваха против всички предложения, които по някакъв начин биха накърнили интересите на осигурените лица чрез ПОК „Доверие“ АД и управляваните от нея пенсионни фондове в качеството им на акционери или облигационери.

Участието на представители на ПОК „Доверие“ АД в някои общи събрания имаше ключова роля за приемането на едно или друго решение, което от своя страна потвърждава необходимостта за активно участие във всяко едно от тях. В резултат на приетите решения на общите събрания редица емитенти започнаха да стават по-прозрачни и да подобряват прилаганите от тях корпоративни практики.

5. Кредитен рейтинг

На база сключен на 19.11.2008 г. договор между ПОК „Доверие“ АД и Българска агенция за кредитен рейтинг АД през 2019 г. се извърши годишна актуализация на присъдения рейтинг на ПОК „Доверие“ АД и управляваните от нея пенсионни фондове.

След приключване на периодичния мониторинг през 2019 г. БАКР запази дългосрочен кредитен рейтинг А- на ПОК „Доверие“ АД и рейтинг A-pf на ДПФ Доверие, ППФ Доверие и УПФ Доверие, със стабилна перспективата. През 2010 г. за първи път от БАКР бе присъден и краткосрочен кредитен рейтинг А-2 на ПОК „Доверие“ АД, който беше потвърден през 2019 г.

6. Управление на риска

Както и други сходни бизнеси, ПОК „Доверие“ АД също е изложена на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти.

В обичайната си дейност Дружеството е изложено на следните рискове:

- Кредитен риск;
- Пазарен риск, в т.ч. промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти;
- Валутен риск;
- Ликвиден риск;
- Регулаторен риск.

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска в Дружеството, като са делегирани права за оперативно управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на Дружеството.

Кредитният риск е рискът от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент. За Дружеството този риск произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите. За нуждите на оценката Дружеството ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети.

Пазарният риск произтича от притежаваните от Дружеството лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е рискът от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори. Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Дружеството анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти с 75 базисни пункта.

Дружеството няма дейности извън територията на Република България и както приходите, така и разходите са в местна валута. Независимо, че функционалната валута е български лев, Дружеството е изложено на риск от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро. За да се намали рискът от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Дружеството са деноминирани в евро. За управление на валутния риск се използват форуърдни сделки, сключвани за период до един месец и подновявани на датата на падежа с няколко банки на местния пазар.

Ликвиден риск възниква за Дружеството, ако то среща затруднения да изпълни свой финансов ангажимент изцяло и навреме. Политика на Дружеството е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средства да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Дружеството е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за провеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки.

7. Взаимодействие с банка-попечител и инвестиционни посредници

Банка-попечител

През 2019 г. продължи успешното сътрудничество с банката попечител във връзка с неудържане при източника и/или последващо възстановяване на данъци от чуждестранни емитенти предвид приложимите спогодби за избягване на двойно данъчно облагане между Република България и съответната държава и данъчната нормативна уредба на съответната държава по отношение на доходи, получени от неместни за държавата лица. Във връзка с предходното, от страна на банката бе извършена цялостна оптимизация на администрирането на чуждестранния регистър ценни книжа по отношение на финансовите инструменти, притежавани от ФДПО.
През годината продължи работата на база сключените през 2010 г. допълнителни споразумения към договорите за попечителски услуги, предлагащи съпоставимо атрактивни условия по отношение на размера на таксите във връзка с трансферите на ценни книжа и поддържането на регистри на финансови инструменти, издадени от емитенти, регистрирани извън Република България спрямо другите банки, осъществяващи попечителски услуги в страната.

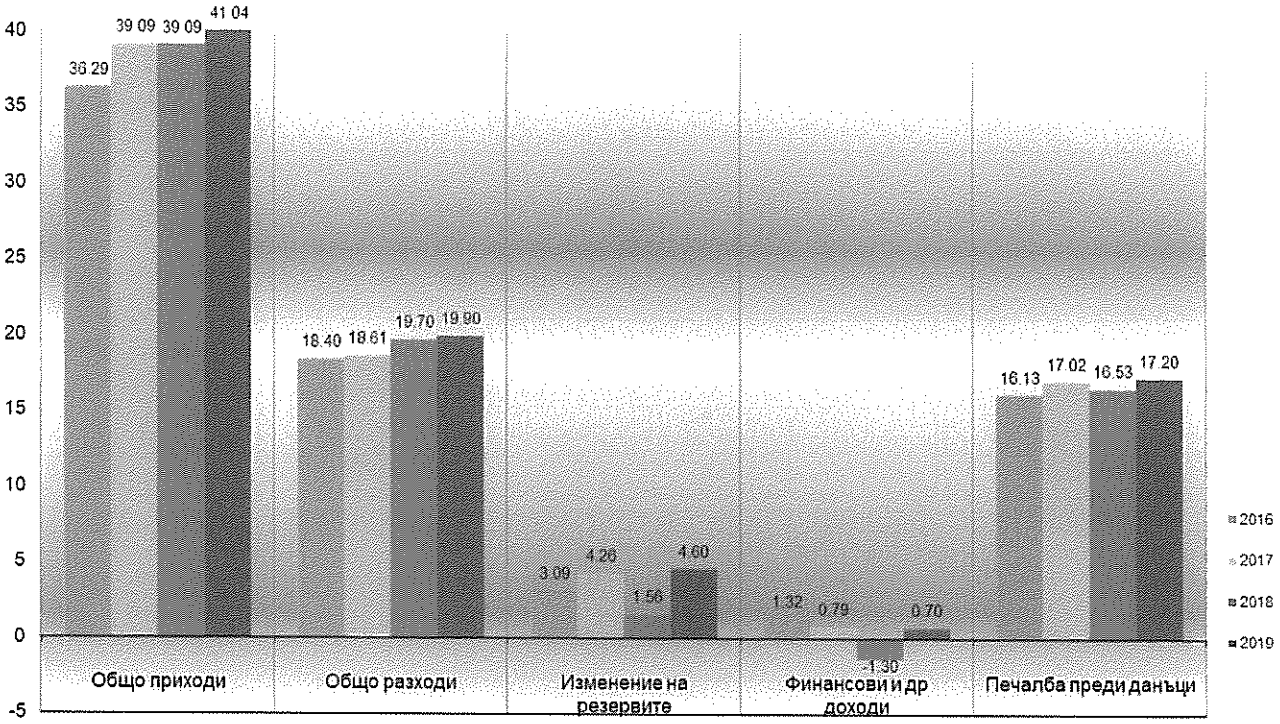
8. Актуализация и поддръжка на секции във външния сайт на компанията

През годината Направление „Финанси, счетоводство и инвестиции“ (ФСИ) участва активно в разработването на предложения за допълнения и изменения във външния сайт на Компанията, както и в ежедневната и ежемесечна актуализация на информацията в него. Поддържаните от Дирекцията раздели са: инвестиционна политика, портфейли, анализ, резултати и други.

9. Други

ПОК „Доверие“ АД завършва отчетния период с реализирана печалба за годината преди данъчно облагане и след резерви в размер на 17,213 хил. лв. Реализираният за 2019 г. размер на печалбата е увеличен спрямо 16,515 за 2018 г.

10.Финансови показатели

Горепосочената графика отразява умерен ръст на приходите спрямо 2018 г., минимално увеличение на разходите, заделените резерви се увеличават значително, както и непроменени нетните приходи от инвестиции спрямо 2018 г., общо водещи резултативно до увеличение на печалбата преди данъци.

Предвид спецификата на дейността и регулациите, обичайните показатели, използвани от другите търговски дружества са неприложими (задлъжнялост, автономност) или не дават допълнителна информация. Дружеството счита за основни и приложими измерителите за адекватността на капитала и ликвидността, като към 31.12.2019 г. са както следва:

Изисквания към капитала	**2019**	**2018**	**минимум**
Адекватност	9.24	8.73	0.5
Ликвидност	9.12	9.16	1.0

11.Информация за услуги, предоставени от независимите одитори

Начислените през 2019 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит са, както следва: за КПМГ Одит ООД – 50 хил.лв. с включен ДДС, за PwC – 46 хил. лв. с включен ДДС.

През 2019 г. Дружеството е начислило суми за други, несвързани със законов одит, услуги, предоставени от регистрираните одитори или от членове на съответната мрежа, на обща стойност 20 хил. лв. за КПМГ Одит ООД и 5 хил. лв. за PwC с включен ДДС.

За 2019 и към датата на този доклад КПМГ Одит ООД (предходно търговско наименование КПМГ България ООД) предостави, или е в процес на предоставяне на Дружеството, на следните услуги:

- Съвместен задължителен финансов одит по закон на финансовите отчети на Дружеството и управляваните от него фондове, изготвени за годината, завършваща на 31 декември 2019 г., в съответствие с МСФО, приети от ЕС
- Преглед на тримесечните отчети на Дружеството към 31 март 2019, 30 юни 2019 и 30 септември 2019, изготвени в съответствие с МСС 34 Междинно финансово отчитане
- Преглед на тримесечните отчети на Дружеството към 31 март 2018, 30 юни 2018 и 30 септември 2018, изготвени в съответствие с МСС 34 Междинно финансово отчитане
- Преглед на Груповия пакет за финансово отчитане, изготвен за годината завършваща на 31 декември 2019 г., в съответствие с инструкциите издадени от Виена Иншурънс Груп.
- Ангажимент за извършване на договорени процедури от съвместните одитори по отношение на годишните финансови отчети за надзорни цели на Дружеството и управляваните от него фондове, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. по утвърдените от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор” към Комисията за финансов надзор („КФН“) образци. Ангажиментът следва да бъде изпълнен в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги („МССУ“) 4400.
- Ангажименти за извършване на договорени процедури от съвместните одитори по отношение на системата за управление към 31.12.2019, с която Дружеството следва да разполага, съгласно иисквания на Кодекса за социално осигуряване. Ангажиментът следва да бъде изпълнен в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги („МССУ“) 4400.

За 2019 и към датата на този доклад PwC предостави, или е в процес на предоставяне на Дружеството, на следните услуги:

- Съвместен задължителен финансов одит по закон на финансовите отчети на Дружеството и управляваните от него фондове, изготвени за годината, завършваща на 31 декември 2019 г., в съответствие с МСФО, приети от ЕС.
- Ангажимент за извършване на договорени процедури от съвместните одитори по отношение на годишните финансови отчети за надзорни цели на Дружеството и управляваните от него фондове, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. по утвърдените от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор” към Комисията за финансов надзор („КФН“) образци. Ангажиментът следва да бъде изпълнен в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги („МССУ“) 4400 – Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация, издаден от Международната федерация на счетоводителите, приложим по отношение на ангажименти за извършване на договорени процедури.
- Ангажименти за извършване на договорени процедури от съвместните одитори по отношение на системата за управление към 31.12.2019, с която Дружеството следва да разполага, съгласно иисквания на Кодекса за социално осигуряване. Ангажиментът следва да бъде изпълнен в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги („МССУ“) 4400.

12. Събития след датата на отчетния период

Последното плащане по договор за цесия във връзка с продажбата на вземанията по емисия облигации с емитент Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД) е извършено на 02.03.2020 г. С това плащане договорът може да се счита за изпълнен.

Ръководството счита, че значимо събитие след баланса, което изисква оповестяване, е разпространението на Коронавирус (COVID-19) извън Китай, прогресиращото му разпространение в останалата част на света и негативните ефекти, върху местното и международно икономическо развитие.

Във връзка с усложнената епидемична обстановка свързана с разпространението на (COVID–19), на 13.03.2020 г. в България беше обявено извънредно положение. Мерките, прилагани при извънредно положение, включват ограничаване на движението на хора в и извън страната, право на работодателите да налагат едностранно работни програми, да намаляват работното време и временно да преустановят работата, както и удължаване на всички критични за бизнеса срокове за подаване на информация и плащания на данъци. Освен това бяха наложени ограничения за работата на всички магазини, с изключение на хранителни стоки, аптеки и банки.

Компанията се придържа към изработените правила за работа в кризисна обстановка. Ръководството счита за важно осигуряването на непрекъсваемост на дейността и полага значителни усилия да го осигури по различни начини. Основната мярка е свързана със запазване на ключовия персонал, изолацията както чрез отпуски, болнични и работа от разстояние и една част от персонала да е в стандартен офис режим с предпазни средства и ограничени контакти. На всички служители са осигурени предпазни средства (маски, шлемове, ръкавици и дезинфектанти), изпратени са инструкции за безопасна работа и държание. Всички събирания, дискусии, обучения и др. предвиждащи личен контакт са отменени. С цел осигуряване на непрекъсваемостта на работата и ключовите процеси, има допълнително закупена и взета под наем техника за осигуряване на дистанционен режим на работа на над 30 служителя. В ход е и план за намалено работно време на офисите с клиенти, както и временно затваряне на офиси на територията на градове с повече от един офис.

Във връзка с разпространението на COVID-19 много международни борсови индекси и котировки бележат значително намаление през 2020 г. Това директно влияне върху оценките на финансовите инструменти, в които Компанията е инвестирала и съответно има съществено влияние върху оценката на дяловете на осигурените в управляваните от Компанията фондове.Компанията е възприела и следва умерена и балансирана инвестиционна политика, с цел да намали негативните последици от ефектите върху международните пазари. Към 31.12.2019 Компанията е увеличила дела на инвестициите си в дългови ценни книги и най-вече в държавни ценни книги, където негативните ефекти се очаква да са с по-умерени или отложени във времето. Основният източник на приходи за Компанията са таксите за управление и инвестиционните такси, получени от фондовете. Таксите за управление се изчисляват като фиксиран процент от вноските на осигурените лица във фондовете. Следователно всяко увеличение на безработицата ще намали вноските, които засягат паричните потоци на Компанията. Инвестиционните такси, платими от фондовете на Компанията, се изчисляват като процент от прилаганата към дневната стойност на нетните активи на фондовете. Следователно всяко намаление на нетната стойност на активите на фондовете би намалило сумите на таксите, дължими от фондовете на Компанията.Основните изходящи парични потоци на Компанията са свързани с плащания към служители, доставчици на услуги и плащания под наем и ръководството счита, че наличните пари и парични еквиваленти и други финансови активи ще са достатъчни, за да може Компанята да продължи дейността си дори при сценарий с ограничени парични потоци от фондовете и обичайната й дейност. Ръководството следи на ежедневна база развитието на пазарите и коригира, ако се налага, своите инвестиционни решения.

Тъй като ситуацията все още се развива, ръководството счита за непрактично да предоставя количествена оценка на потенциалното въздействие върху Фонда. Потенциалното въздействие на горе изброените фактори върху финансовите активи като част от анализа на чувствителността, оповестен в Бележка 29.Финансовото състояние на Компанията не се е променило съществено от 31.12.2019 г., а ръководството счита съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране за адекватни за нуждите от ликвидност на Компанията през 2020 г. Основните ликвидни финансови активи на Компанията към 31 декември 2019 г. са парични и паричен еквивалент в размер на 24,928 хил. лв. (30 март 2020 – 28,080 хил.лв.) и държавни облигации в размер на 54,336 хил. лв. (30 март 2020 – 57,700 хил.лв.). Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети. Въз основа на инициираните от ръководството действия, както бяха разгледани по-горе, не се очаква пряко, незабавно и значително неблагоприятно въздействие на разпространението на COVID - 19 върху Компанията, нейните операции, финансови позиция и резултати. Ръководството следи ситуацията ежедневно и е готово да прилага по-нататъшни решения, инициативи и политики, в

зависимост от решенията на правителството, както и продължителността на извънредното състояние. Не може да се изключи възможността удължените периоди на блокиране, ескалация в тежестта на такива мерки или последващо неблагоприятно въздействие на такива мерки върху икономическата среда, в която Компанията оперира, да не се отрази неблагоприятно върху Компанията и нейното финансово състояние и оперативни резултати в средносрочен план.

Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети.

Няма други значими събития след баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2019 г.

13. Отговорности на ръководството

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Дружеството към края на отчетния период и неговите финансови резултати. Ръководството е изготвило приложения тук финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети в Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвянето на финансовите отчети към 31 декември 2019 г. е спазен принципът на предпазливостта.

Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите МСФО, като финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

При изготвянето на настоящия доклад са използвани данни от:

Финансовия отчет за 2019 г.;

Отчет за реализираната доходност в управляваните пенсионни фондове;

КФН – Статистика и анализ на осигурителния пазар (предварителни данни) 2019 г.;

Статистика на БНБ, НОИ, НСИ, Национална Агенция по заетостта.

Този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на дата 20 март 2020 г.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет и са подписани от негово име от:

27 март 2020 г.

Мирослав Крумов Маринов
Изпълнителен директор

Даниела Панова Петкова
Председател на Управителния съвет

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември

	Бел.	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Приходи от такси и удръжки			
- Доброволен пенсионен фонд		999	292
- Професионален пенсионен фонд		2,862	2,888
- Универсален пенсионен фонд		37,181	35,909
Общо приходи от такси и удръжки	8	41,042	39,089
Оперативни разходи за управление на пенсионните фондове			
Разходи за персонала	9	(9,610)	(9,359)
Признаване на разходи за постигане на договори	17	(1,230)	(1,193)
Други оперативни разходи	10	(9,069)	(9,163)
Общо оперативни разходи		(19,909)	(19,715)
Други приходи		159	185
Резултат от управлението на пенсионните фондове		21,292	19,559
Изменение на пенсионни резерви		(134)	(104)
Финансови приходи	11	3,261	2,270
Финансови разходи	12	(2,756)	(3,647)
Печалба преди данъци		21,663	18,078
Разходи за данъци	24	(1,735)	(1,662)
Печалба за периода		19,928	16,416
Друг всеобхватен доход за периода		-	-
Общо всеобхватен доход за периода		**19,928**	**16,416**

Бележките от страница 42 до 104 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител — Иванка Стоянова Лазарова

Изпълнителен директор — Мирослав Кремов Маринов

Председател на УС — Даниела Панова Петкова

Съгласно доклад на независимите одитори:

"КПМГ Одит" ООД
Добрина Калоянова
Управител

Иван Андонов
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
за годината, завършваща на 31 декември

	Бел.	31.12.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
АКТИВИ			
Парични средства и еквиваленти	13	24,928	23,735
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата	14	56,531	50,944
Вземания от пенсионните фондове	15	2,459	2,226
Имоти, машини и оборудване	18	5,890	6,350
Активи с право на ползване	26	1,615	-
Нематериални активи	19	236	209
Други активи	16	795	697
Капитализирани разходи за постигане на договори с клиенти	17	7,175	7131
Отсрочен данъчен актив	24	128	131
ОБЩО АКТИВИ		**99,757**	**91,423**
ПАСИВИ			
Задължения към свързани лица	25	323	270
Други задължения	20	1,143	1,714
Задължения за корпоративен данък	20	82	205
Задължения към персонала	20	762	644
Задължения за планове с дефинирани доходи	22	195	191
Задължения по лизинги	20	1,587	-
Пенсионни резерви	21	1,969	1,847
ОБЩО ПАСИВИ		6,061	4,871
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Регистриран капитал	23.1	15,004	15,004
Резерви за гарантиране на минимална доходност	21.1	39,751	35,301
Резерви	23.2	1,562	1,562
Неразпределена печалба		37,379	34,685
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		93,696	86,552
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		**99,757**	**91,423**

Бележките от страница 42 до 104 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител — Иванка Стоянова Лазарова

Изпълнителен директор — Мирослав Крумов Маринов

Председател на УС — Даниела Панова Петкова

Съгласно доклад на независимите одитори:

"КПМГ Одит" ООД
Добрина Калоянова
Управител

Иван Андонов
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ за годината, завършваща на 31 декември

	Бел.	2019 /BGN'000/ Постъпления	Плащания		2018 /BGN'000/ Постъпления	Плащания	
Парични потоци от оперативна дейност							
Парични потоци от/към Пенсионен фонд		40,961	164		39,936	211	
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти		162	6,736		207	7,204	
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения		10	9,318		-	9,108	
Парични потоци, свързани с комисионни на осигурителни посредници		1	1,438		3	1,530	
Парични потоци, свързани с банкови такси и комисионни		-	1,260		6	1,332	
Парични потоци от операции с чуждестранна валута		3	4		3	3	
Платени и възстановени данъци върху печалбата		-	2,551		-	1,511	
Плащания при разпределения на печалби		-	12,784		-	13,054	
Други парични потоци от основна дейност		30	585		1	589	
Всичко парични потоци от оперативна дейност		41,167	34,840		40,156	34,542	
Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с нетекущи материални и нематериални активи		-	471		21	1,058	
Парични потоци, свързани с текущи финансови активи		790	5,939		34,002	35,521	
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденти и други		1,384	-		2,222	-	
Парични потоци от операции с чуждестранна валута		-	-		-	-	
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност		2,174	6,410		36,245	36,579	
Парични потоци от финансова дейност							
Плащания на задължение по лизингови договори		-	898		-	-	
Всичко парични потоци от финансова дейност		-	898		-	-	
Изменение на паричните средства през периода		**43,341**	**42,148**	**1,193**	**76,401**	**71,121**	**5,280**
Парични средства в началото на периода	13			23,735			18,455
Парични средства в края на периода	13			24,928			23,735
Допълнителна информация							
Платени лихви				60			-
Получени лихви				1,384			2,222

Бележките от страница 42 до 104 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител
Иванка Стоянова Лазарова

Изпълнителен директор
Мирослав Крумов Маринов

Председател на УС
Даниела Панова Петкова

Съгласно доклад на независимите одитори:

"КПМГ Одит" ООД
Добрина Калоянова
Управител

Иван Андонов
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември

	Основен капитал	Резерви	Печалби и загуби	Резерви за гарантиране на минимална доходност	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Към 01 януари 2018	15,004	1,562	32,886	33,738	83,190
Всеобхватен доход за периода					
Текуща печалба	-	-	16,416	-	16,416
Друг всеобхватен доход за периода					
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	16,416	-	16,416
Сделки с акционери отчетени в собствения капитал					
Дивиденти	-	-	(13,054)	-	(13,054)
Общо сделки с акционери	-	-	(13,054)	-	(13,054)
Увеличение на резерви за гарантиране на минимална доходност	-	-	(1,563)	1,563	-
Към 31 декември 2018	**15,004**	**1,562**	**34,685**	**35,301**	**86,552**
Към 01 януари 2019	**15,004**	**1,562**	**34,685**	**35,301**	**86,552**
Всеобхватен доход за периода					
Текуща печалба	-	-	19,928	-	19,928
Друг всеобхватен доход за периода					
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	19,928	-	19,928
Сделки с акционери отчетени в собствения капитал					
Дивиденти	-	-	(12,784)	-	(12,784)
Общо сделки с акционери	-	-	(12,784)	-	(12,784)
Увеличение на резерви за гарантиране на минимална доходност	-	-	(4,450)	4,450	-
Към 31 декември 2019	**15,004**	**1,562**	**37,379**	**39,751**	**93,696**

Бележките от страница 42 до 104 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител
Иванка Стоянова Лазарова

Изпълнителен директор
Мирослав Крумов Маринов

Председател на УС
Даниела Панова Петкова

Съгласно доклад на независимите одитори

"КПМГ Одит" ООД
Добрина Калоянова
Управител

Иван Андонов
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
30.03.2020 г.

1 Корпоративна информация

ПОК „Доверие“ АД („Дружеството“, „Компанията“) е акционерно дружество, регистрирано на 09 май 1994 година в град София. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 831190986.

Адресът на управление е София, Община Изгрев, ул. Тинтява № 13Б.

Основната дейност на Дружеството е свързана с администрирането и управлението на пенсионни фондове по смисъла на Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Към датата на финансовите отчети Дружеството управлява следните пенсионни фондове:
- Доброволен пенсионен фонд (ДПФ) – регистриран на 3 ноември 2000 г.;
- Професионален пенсионен фонд (ППФ) – регистриран на 28 ноември 2000 г.;
- Универсален пенсионен фонд (УПФ) – регистриран на 13 февруари 2001 г.

Основният капитал на ПОК Доверие АД е в размер на 15,004 хиляди лева.

2 Нормативна уредба

Пенсионноосигурителните дружества са акционерни дружества, регистрирани по Търговския закон, с минимално изискуем капитал от 5 милиона лева и се лицензират с единствена дейност управление на пенсионни фондове. Дейността на Дружеството и управляваните от него пенсионни фондове се регулира от Кодекса за социално осигуряване (КСО) и съответните поднормативни актове и съответно се контролира от Комисията за финансов надзор.

Във връзка с приетата Наредба №3/24.09.2003 г. на КФН за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, през 2019 бяха извършени четири пъти прехвърляния на средства към допълнителни задължителни пенсионни фондове, управлявани от други ПОД.

Съгласно изискванията на КСО и Наредба №9/19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди (Наредба 9), издадена от председателя на Комисията за финансов надзор (КФН), от 1 юли 2004 г. се въведе отчитане на средствата на осигурените лица едновременно в лева и в брой дялове. Дружествата следва ежедневно да определят броя дялове във всеки фонд поотделно, както и стойността на нетните им активи, а като резултативна величина и цената на един дял. Стойността на дяловете се определя ежедневно до 18:00 часа и се обявява във всеки офис на дружеството, както и в Интернет страницата му. С Наредба 9 се въведоха правила за единна оценка на финансовите активи по справедлива стойност, с което допълнително се увеличи възможността за сравнение на инвестиционните резултати на фондовете.

Стойността на един дял към последния работен ден на 2019 г. по фондове е:
- Доброволен пенсионен фонд – 1.86832
- Професионален пенсионен фонд – 1.78158
- Универсален пенсионен фонд – 1.76106

2. Нормативна уредба (продължение)

Съществени промени в рамката на дейността на пенсионните фондове бяха приети с измененията в КСО с ДВ 92/17.11.2017 г., като част от тях влизат поетапно в сила от 18.11.2018 г. с период на окончателно привеждане на дейността в съответствие от 6 месечен период, или средата на м. май 2019 г.

Сред основните промени са следните:
- Въвеждане на изисквания към членовете и състава на УС и НС;
- Въвеждане на допълнителни изисквания, касаещи управлението на риска, вътрешния контрол, вътрешния одит и др.;
- Промени в инвестиционния режим на пенсионните фондове с увеличаване на размерите на ограниченията към различните класове разрешени активи, добавяне на нови, както промени в дефиниции на свързани лица.

Ръководството оценява разнопосочно извършените промени, като е предприело действия и счита, че успешно е съобразило изцяло дейноссттта си с новите изисквания, преди влизането им в сила и в рамките на гратисния период за привеждане на дейността в съответствие. Сред положителните ефекти може да се посочат бъдещото разширяване на възможностите за диверсификация на портфейлите на пенсионните фондове и възможностите за по-гъвкаво управление на рисковете.

3. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС). Отчетът е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „Доверие“ АД на 20 март 2020 г.

4.База за измерване

Този финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на следните позиции, които се измерват по алтернативна база към всяка отчетна дата:

Позиции	База за измерване
Не-деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата	Справедлива стойност
Задължението по плана за дефинирани доходи	Настояща стойност на задължението за дефинирани доходи

5. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

6. Използване на приблизителни оценки и преценки

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Действителните резултати могат да се различават от тези предположения.
Оценките и предположенията се преглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.
Позициите във финансовите отчети, чието представяне изисква по-висока степен на субективна преценка, както и тези позиции, за които приблизителните оценки имат значителен ефект върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени в Бележка 29.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

6.ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Несигурност в допусканията и оценките

Оценка на справедливата стойност
Дружеството притежава финансови инструменти, които се оценяват и оповестяват по справедлива стойност (бел. 28). Входящите данни за определяне на справедливата стойност, използвани при методите за оценка, се категоризират в различни нива, според това, доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: Входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: Входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Класифицирането на отделна позиция съгласно горепосочените нива се базира на най-ниското ниво на използваните входящи данни, което има значителен ефект върху определянето на справедливата стойност. Преминаването на позиции от едно ниво в друго се признава в периода на възникване.

Активи за разходи за постигане на договори

Дружеството плаща агентски комисионни за привличане на физически лица, които да бъдат осигурявани в пенсионните фондове, управлявани от него. Ръководството е изготвило подробен анализ, за да идентифицира кой е клиента на Дружеството – осигуреното лице или пенсионните фондове, управлявани от него, за да прецени дали тези разходи за комисионни отговарят на критериите за признаване като активи за разходи за постигане на договори, съгласно МСФО 15. Анализът включва елемент на съществена преценка и заключението на ръководството е, че осигурените лица са клиентите на Дружеството, съгласно изискванията на МСФО 15, съответно комисионните отговарят на определението за активи за разходи за постигане на договори, съгласно МСФО 15.

В допълнение, амортизирането на активи за разходи за постигане на договори изисква съществена преценка по отношение на очакваната продължителност на договора. Ръководството е изготвило детайлен анализ, за да определи очакваната продължителност на договорите с физическите лица за задължителните пенсионни фондове, които Дружеството управлява. Така определените очаквани срокове на договорите се използват като база за признаване на амортизацията на капитализираните разходи за комисионни.

7. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

7.1. Действащо предприятие

Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети.

7.2. Имоти, машини и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините и оборудването се записват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички преки разходи.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.2. Имоти, машини и оборудване (продължение)

(ii) Представяне и оценка

Имотите, машините и оборудването се представят по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

(iii) Амортизация

Имотите, съоръженията и оборудването се амортизират по линейния метод. Прилагат се амортизационни норми, определени на базата на следните срокове на полезен живот по групи активи:

Описание	2019 г. Години	2018 г. Години
Сгради	25	25
Автомобили	5	5
Офис обзавеждане	4	4
Машини и съоръжения	5 до 10	5 до 10
Други	6.5-7	6.5-7

Амортизация на активи, включително и на активи, придобити по стопански начин, се начислява от момента, в който тези активи са готови за ползване.
Начисляването на разходи за амортизация за данъчни цели започва от началото на месеца на придобиване на амортизируемия актив.

7.3. Нематериални активи

(i) Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на нематериалните активи, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като се признава в печалбата или загубата.

Дружеството амортизира нематериалните активи по линейния метод за период от 5 до 10 години.

За данъчни цели нематериалните дълготрайни активи се амортизират за период от 5 до 10 години.

Начисляването на разходи за амортизация за счетоводни цели започва от момента, в който амортизируемият актив е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация.
Начисляването на разходи за амортизация за данъчни цели започва от началото на месеца на придобиване на амортизируемия актив.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7.4. Финансови инструменти

Признаване и първоначално измерване

Всички финансови активи и пасиви са първоначално признати, когато Дружеството става страна по договорните условия на инструмента.

Финансов актив или финансов пасив се измерва първоначално по справедлива стойност плюс, за позиции, които не се отчитат по справедлива стойност през печалба и загуба, разходи по сделката, които са пряко свързани с неговото придобиване или издаване.

(ii) Класификация и последващо измерване

Финансови активи

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: амортизирана стойност или по ССППЗ.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Дружеството промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССППЗ:

– държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
– съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност се измерват по ССППЗ. Това включва всички деривативни финансови активи.

Финансови активи – Оценка на бизнес модела

Дружеството прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;
- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Дружеството;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7.4. Финансови инструменти (продължение)

- как се компенсират управителите на бизнеса - например дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци,
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в предходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Дружеството.

Финансовите активи, които се държат за търгуване или се управляват и чието изпълнение се оценява на база справедливата стойност, се оценяват на база ССППЗ.

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва

За целите на тази оценка „главницата“ се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата“ се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Дружеството разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Дружеството взима предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;

- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;

- характеристики за предплащане и удължаване; и

- условия, които ограничават претенциите на Дружеството към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Характеристика за предплащане съответства на критериите за плащане само на главница и лихви, ако предплащането представлява неизплатена сума на главницата и лихвата върху неизплатената главница, която може да включва разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване на договора. Освен това, финансов актив, придобит с отстъпка или премия, до договорната му номинална сума, функция, която позволява или изисква предплащане в размер, който представлява по същество номиналната сума, плюс натрупана (но неизплатена) договорна лихва (която може да включва и разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване) се счита за съответстващ с този критерий, ако справедливата стойност на предплащането е незначителна при първоначалното признаване.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7.4. Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи - Последващо измерване и печалби и загуби

Финансови активи, отчетени по ССППЗ	Тези активи се оценяват в последствие по справедлива стойност. Нетните печалби и загуби, включително доходи от лихви и дивиденти, се признават в печалбата или загубата, освен за деривативите определени за хеджиращи инструменти, за които се прилага отчитане на хеджирането.
Финансови активи по амортизирана стойност	Тези активи се оценяват в последствие по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е се намаля със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване се признава в печалбата или загубата.

Финансови пасиви – Класификация, последващо измерване и печалби и загуби

Финансовите пасиви се класифицират по амортизирана стойност или според ССППЗ. Финансовият пасив се класифицира според ССППЗ, ако е класифициран като държан за продажба, като деривати или обозначен като такъв при първоначалното признаване. Финансовите пасиви според ССППЗ се измерват по справедлива стойност, а нетните печалби и загуби, включително разходите за лихви, се признават в печалбата или загубата. Другите финансови пасиви впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Разходите за лихви и валутните печалби и загуби се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване също се признава в печалбата или загубата.

(iii) Отписване

Финансови активи

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени или при която Дружеството не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху финансовия актив.

Финансови пасиви

Дружеството отписва финансов пасив, когато договорните задължения са изпълнени, анулирани или изтекли. Дружеството също така отписва финансов пасив, когато неговите условия се променят и паричните потоци от модифицирания пасив са съществено различни, като в този случай се признава нов финансов пасив по справедлива стойност, който се базира на променените условия.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)
7.4. Финансови инструменти (продължение)

(iii) Отписване (продължение)

Финансови пасиви (продължение)

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност и платеното възнаграждение (включително всички прехвърлени непарични активи или поети задължения) се признава в печалбата или загубата.

(iv) Компенсирано представяне

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато Дружеството има законово право да компенсира сумите и възнамерява или да ги уреди на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Парични средства и еквиваленти

В отчета за паричните потоци парични средства и еквиваленти включват пари в брой, парични средства по банкови сметки и депозити с оригинален падеж до три месеца.

7.5. Обезценка

Финансови инструменти и активи по договори

Дружеството признава загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за:

- финансови активи оценявани по амортизирана стойност;

- активи по договори.

Дружеството измерва загубата от обезценка по стойност равна на ОКЗ за целия живот на финансовия актив, освен за следните, за които се измерва ОКЗ за 12-месечен период:

- финансови активи, за които е определено, че имат нисък кредитен риск към отчетната дата; и

- финансови активи, за които кредитният риск (т.е. рискът от неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент) не е нараснал значително от първоначалното признаване.

Загуба от обезценка на търговските вземания и активите по договор винаги се оценяват в размер равен на ОКЗ за целия живот на финансовия инструмент.

При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Дружеството взима предвид разумнатата и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Дружеството и обоснована кредитна оценка и включваща прогнозна информация.

Дружеството приема, че кредитният риск по даден финансов актив е нараснал значително, ако просрочието е по-голямо от 30 дни.

Дружеството счита, че финансовия актив е в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения към Дружеството в пълен размер, без да изисква от Дружеството действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.5. Обезценка *(продължение)*

Финансови инструменти и активи по договори (продължение)

- финансовите активи, за които просрочието е по-голямо от 90 дни.

Дружеството счита, че дълговата ценна книга има нисък кредитен риск, когато кредитният риск е еквивалентен на глобално възприетото определение на „инвестиционен клас“. Дружеството счита, че това е Baa3 или по-висок на Moody's или BBB- или по-висока на S&P.

ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент.

12-месечната ОКЗ е тази част от ОКЗ, която е резултат от събитията на неизпълнение, които е възможно да се случат в рамките на 12 месеца след отчетната дата (или по-къс период, ако очаквания живот на инструмента е по-кратък от 12 месеца).

Максималният период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Дружеството е изложено на кредитен риск.

Измерване на ОКЗ

ОКЗ са вероятностно претеглени приблизителни оценки на кредитните загуби. Кредитните загуби се отчитат по настояща стойност на всички парични дефицити (тоест разликата между дължимите паричните потоци, които се дължат от едно дружество в съответствие с договора и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи).

ОКЗ се дисконтират с ефективния лихвен процент на финансовия актив.

Финансови активи с кредитна обезценка

Към всяка отчетна дата Дружеството оценява дали финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са с кредитна обезценка. Финансовият актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития е възникнало, което има определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:

- значителни финансови затруднения на кредитополучателя или емитента;

- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 90 дни;

- преструктурирането на заем или аванс от Дружеството при условия, които Дружеството не би разгледало иначе

- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или

- изчезването на активен пазар за ценна книга, поради финансови затруднения.

Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние

Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.5. Обезценка *(продължение)*

Финансови инструменти и активи по договори (продължение)

Отписване

Брутната балансова стойност на финансов актив се отписва, когато Дружеството няма разумни очаквания за възстановяване на финансов актив в неговата цялост или част от него. Финансовите активи, които обаче са отписани, все още могат да бъдат предмет на дейност по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Дружеството за възстановяване на дължимите суми.

7.6. Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване Дружеството създава резерв за покриване на минималната доходност на допълнителните задължителни пенсионни фондове, като за 2018 г. определеният размер е минимум 1%, за 2019 г. размерът от минимум 1% от активите на съответния фонд се запазва. Изменението за годината на формираните пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност във връзка с чл. 193 от КСО се представя като транзакция за разпределяне на резервите в секцията собствен капитал. Заделените пенсионни резерви за минимална доходност са разходи признати за данъчни цели според нормативен акт (чл. 193 от КСО).

В Дружеството е създаден пенсионен резерв за УПФ съгласно чл.170, ал.3, във връзка с чл.192, ал. 2 от КСО, както и пенсионен резерв съгласно чл. 213, ал.2 от Кодекса за социално осигуряване и чл. 4, ал. 2, т. 1 и чл. 7 от Наредба № 19 от 8.12.2004 г.

7.7. Приходи от договори с клиенти

Съгласно МСФО 15, приход се признава, когато клиентът получи контрол върху стоките или услугите. Определянето на времето, в което се прехвърля контрола – към определен момент във времето или с течение на времето изисква преценка.

МСФО 15 е приложим само за договори, по които контрагент по договора е страна, която може да бъде идентифицирана като клиент съгласно изискванията на стандарта.

(i) приходи от такси и удръжки

Дружеството реализира приходи от такси и удръжки, които се формират от такси по управлението и инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд, Професионален пенсионен фонд и Универсален пенсионен фонд.

Доброволен пенсионен фонд (ДПФ)

Приходите на Дружеството (управляващо пенсионния фонд) са от такса върху всяка вноска, направена от осигурено лице и инвестиционна такса (9% от реализирания от фонда доход). Също 10% такса, но не повече от 20 лева се удържа при частично или пълно теглене на средствата от партидата на осигуреното лице преди настъпване на осигурителното събитие.

Професионален пенсионен фонд (ППФ)

Приходите на Дружеството (управляващо пенсионния фонд) са от такса върху всяка вноска на осигурено лице и инвестиционна такса (0,75% от нетните активи на фонда).

Универсален пенсионен фонд (УПФ)

Приходите на Дружеството (управляващо пенсионния фонд) са от такса върху всяка вноска, на осигурено лице и инвестиционна такса (0,75% от нетните активи на фонда).

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.8. Разходи за постигане на договори с клиенти

(i) Разходи за комисионни

ПОК „Доверие“ АД се явява в качеството си на дружество, управляващо активите на осигурените лица в Универсален Пенсионен Фонд Доверие (УПФ), Професионален Пенсионен Фонд Доверие (ППФ) и Доброволен Пенсионен Фонд Доверие (ДПФ). Поради това, като договор с клиенти се разглеждат договорите за участие в съответния пенсионен фонд и свързаните с това услуги, предоставяни на осигурените лица.

Разходите за постигане на договори с клиенти представляват възнаграждения на осигурителните посредници по привличане на членове в ДПФ, ППФ и УПФ. Изчисляват се на база общи условия към договорите с осигурителните посредници.

Съгласно съществуващата практика на Дружеството, клиентите на фондовете могат да сключат договор с компанията директно или чрез посредничеството на агент - осигурителен посредник.

Дейността по опосредстване сключването на договори за допълнително пенсионно осигуряване с клиенти на фондовете за ДПО чрез осигурителен посредник е регламентирана в Правилниците за организацията и дейността на всеки един от фондовете за ДПО и в Договорите за осигурително посредничество.

Съгласно § 91 и 92 на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти Дружеството следва да признае като актив допълнителните разходи, които е понесло за постигането на договор с клиент, ако очаква да ги възстанови в бъдеще и които не би понесло, ако договорът не беше факт. Подобен род разходи са комисионните, заплатени за сключване на договора за допълнително пенсионно осигуряване. Тези разходи следва да се признаят като актив и да бъдат амортизирани на систематична база, която да съответства на периода, през който Дружеството ще предоставя услуги на клиента по договор за допълнително пенсионно осигуряване.

Дружеството отчита разходите за комисионни възнаграждения на осигурителни посредници пряко обвързани с сключването на клиентски договор за участие в съответния пенсионен фонд, като допълнителни разходи за постигане на договори с клиент. Тези допълнителни разходи Дружеството признава като активи за разходи за постигане на договори, тъй като очаква, че ще бъдат възстановени от бъдещи приходи по договорите с клиенти.

Съгласно правилата на МСФО 15 тези разходи подлежат на капитализация и следва да бъдат признати като актив за разходи по постигане на договори с клиенти, само ако:

а) са направени във връзка с и се отнасят до договор с клиент, който е в обхвата на МСФО 15;

б) не са включени в обхвата на друг МСФО и

в) са пряко свързани с договора и се очаква да бъдат възстановени в резултат на изпълнение на договора.

На база на разработените модели Дружеството е определило период за амортизация на разходите от 12 години за УПФ, 10 години за ППФ и 13 години за ДПФ. Срокът за амортизация се преразглежда и актуализира на регулярна база, но не по-рядко от веднъж годишно. Моделът за амортизация на агентските комисионни не е променян спрямо 2018 г.

Анализът на ръководството включва оценка на средногодишното очаквано членство на привлечените клиенти по фондове, отчитайки статистическите рискове.
Основни предположния заложени в анализа за разсрочване на разходите за комисиони:

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.8. Разходи за постигане на договори с клиенти (продължение)

(i) Разходи за комисионни (продължение)

1.Средна възраст на привлечените клиенти
2. Разпределение по пол на привлечените клиенти
3. Среден очакван период на членство
4. Таблица за смъртност
5. очаквано време за пенсиониране на осигурените физически лица.
6. Вероятност за напускане на фонда през периода на осигуряване (на база измерена активност и склонност за трансфер на пазара)

7.9. Приходи от лихви

Приходи от лихви се признават в печалбата или загубата, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Дружеството реализира приход от лихви от депозити, разплащателни сметки и дългови ценни книжа.

7.10. Приходи от дивиденти

Приходи от дивиденти се признават в печалбата или загубата на датата, на която правото за получаване на прихода е установено.

7.11. Приходи /(разходи) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата

Приходи/(разходи) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата включват всички реализирани и нереализирани промени в справедливите стойности и реализирани печалби/(загуби) от продажба.

7.12. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута на Дружеството по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс на Българска Народна Банка (БНБ) към отчетната дата. Непарични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, се преизчисляват по курса в деня на транзакцията. Курсови разлики се признават в печалбата или загубата в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

7.13. Доходи на наети лица

(i) Планове с дефинирани вноски

Задълженията за вноски в планове с дефинирани вноски включват вноските в държавни институции и в задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни управляващи дружества, съгласно правните изисквания или индивидуален избор. Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи, когато свързаните услуги се предоставят.

(ii) Планове с дефинирани доходи

Задължението на Дружеството за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план, като се прогнозират бъдещите доходи, които служителите са заработили в резултат на положен труд в текущия и предходни периоди, и тези доходи се дисконтират.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.13. Доходи на наети лица (продължение)

(ii) Планове с дефинирани доходи (продължение)

Преоценките, възникващи от планове с дефинирани доходи, представляват актюерски печалби и загуби, които се признават в друг всеобхватен доход. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

(iii) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

7.14. Данъци върху дохода

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

(i) Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденти.

(ii) Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.14. Данъци върху дохода (продължение)

(ii) Отсрочен данък (продължение)

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

7.15. Лизинг

Политика, приложима от 1 януари 2019 г.

В началото на договора Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. Договорът представлява или съдържа лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да оцени дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на даден актив, Дружеството използва дефиницията за лизинг в МСФО 16. Тази политика се прилага за договори, които са сключени на или след 1 януари 2019 г.

(i) Като лизингополучател

Към началната дата на лизинга Дружеството признава актив с право на ползване и пасив по лизинг. Активът с право на ползване първоначално се оценява по цена на придобиване, която представлява първоначалната стойност на пасива по лизинга, коригирана с всички лизингови плащания направени към или преди началната дата, плюс всички извършени първоначални директни разходи, както и приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на основния актив или възстановяване на основния актив или на терена, на който е разположен, намалена с получените стимули по лизинга.

Активът с право на ползване се амортизира последващо на база линейния метод от началната дата до края на срока на лизинга.

Пасивът по лизинг първоначално се оценява по настоящата дисконтирана стойност на лизинговите плащания. Лизинговите плащания, които се включват при определяне на пасива по лизинга включват следното:
- фиксирания плащания, включително фиксираните по същество плащания;
- променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
-санкции за по-ранно прекратяване на лизинга, освен ако Дружеството е разумно сигурно, че няма да прекрати лизинга по-рано.

Пасивът се преоценява, когато е налице промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекс или процент или ако има промяна в приблизителната оценка на Дружеството за сумата, която се очаква да бъде платена по гаранции за остатъчна стойност.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.15. Лизинг (продължение)

(i) Като лизингополучател (продължение)

Краткотрайни лизинги и лизинги на активи на ниска стойност

Дружеството е избрало да не признава активи с право на ползване и пасиви по лизинг за лизинги на активи на ниска стойност и краткосрочни лизинги. Дружеството признава лизинговите плащания, свързани с тези лизинги като разход на линейна база за периода на лизинга.

Дружеството има сключени 64 договори като един от тях изтича в рамките на 2019 г. За този договор е приложено изключението на МСФО 16 за краткосрочност (по-кратък срок от 12 мес.) и е изключен при дисконтиране на лизинговите плащания. Дружеството няма сключен договор за наем на помещение, който да отговаря на критериите за ниска стойност.

Дружеството е възприело три годишен срок на удължаване за всички договори, които са в срок на автоматично подновяване след първоначално изтеклия.

(ii) Като лизингодател

За да класифицира един лизинг Дружеството прави обща оценка дали лизинга прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността вурху основния актив. Ако е така, то лизинга е финансов, ако не то той е оперативен. Като цяло счетоводните политики, приложими за Дружеството като лизингодател в съпоставимия период не са по-различни от МСФО 16. Дружеството е лизингодател само по договори за оперативен лизинг.

Политика приложима преди 1 януари 2019 г.

Дружеството като лизингополучател
Лизинговият договор се класифицира като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Плащанията по оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход.

Дружеството като лизингодател

Лизинговите постъпления по договори за оперативен лизинг се признават като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.16 Промяна в значимите счетоводни политики

7.16.1 Лизинг

Дружеството прилага първоначално МСФО 16 от 1 януари 2019 година, което води до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, признати във финансовите отчети.

МСФО 16 е издаден през януари 2016 г. Той води до признаването на почти всички договори за лизинг на баланса от страна на лизингополучателите, тъй като се премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг. Съгласно новия стандарт се признава актив (правото да се използва наетият обект) и финансов пасив – финансово задължение по лизингови вноски. Единствените изключения са краткосрочните лизинги и такива с ниска стойност.
В съответствие с преходните разпоредби на МСФО 16, новите правила са приети със задна дата с кумулативния ефект от първоначалното прилагане на новия стандарт, признат на 1 януари 2019 г. Съпоставимата информация за 2018 г. не е коригирана.

На 1 януари 2019 г. при преминаване към новия МСФО 16 Дружестото възприема модифицирания ретроспективен подход. Съответно, съпоставимата информация, представена за 2018 г. не е преизчислена – представена е, както е била предходно отчетена, съгласно МСС 17 и свързаните разяснения. За всички лизингови договори Дружеството приложи опцията на модифицирания ретроспективен подход, съгласно МСФО 16 В.8 (б)(ii), съгласно която активите с право на ползване към 1 януари 2019 г. се признават в размер, равен на стойността на съответния пасив по лизинга. В резултат на това няма ефекти в натрупаните печалби и загуби към датата на първоначалното прилагане на стандарта. Детайлни оповестявания относно промените в счетоводните политики са оповестени по-долу. В допълнение, изискванията за оповестяване на МСФО 16 като цяло не са приложени към съпоставимата информация. Този подход е възприет на ниво група.

(i) Дружеството като лизингополучател
Дружеството е сключило договори за наем на офиси и търговски помещения, които се третират като договори за оперативен лизинг съгласно новия МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г. Наетите офиси и помещения са класифицират като амортизируеми Активи с право на ползване (АПП) съгласно същия стандарт. Договорите имат среден срок между 1 и 5 години. Върху Дружеството няма ограничения, наложени от сключването на договорите.

Дружеството класифицира в предходни периоди лизинги на сгради като оперативни лизинги, съгласно МСС 17. При преминаване към МСФО 16 за тези лизинги пасивите по лизинга са оценени по настоящата дисконтирана стойност на оставащите плащания по лизингови договори. При изчисляване на дисконтираната стойност на лизинговите плащания се използва дисконтов фактор 1.926% калкулиран от Vienna Insurance Group.

Дружеството е използвало някои практически улеснения при прилагането на МСФО 16 към лизингите, които са били предходно класифицирани като оперативни, съгласно МСС 17. По-конкретно Дружеството:

- не е признало активи с право на ползване и пасиви по лизинги, за които лизинговия срок приключва в рамките на 12 месеца от датата на първоначално прилагане и които нямат опции за покупка;
- не е признало активи с право на ползване и пасиви по лизинги на активи с ниска стойност;
- е използвало последваща информация при определяне на срока на лизинга.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.16 Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

Опции за удължаване и прекратяване

В редица договори за лизинг на Дружеството са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Дружеството. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте Бележка 26

Значимите счетоводни приблизителни оценки и преценки се основават на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които се считат за вероятни при дадените обстоятелства. Автентичността им се проверява редовно.

Дружеството прави приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводството и оповестяванията в годишния си финансов отчет. Приблизителните счетоводни оценки и преценки рядко съвпадат с действителните резултати. По-долу се разглеждат преценките, които могат да доведат до значителна корекция на балансовата стойност на активите и пасивите през следващата финансова година.

Опции за удължаване и прекратяване; значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор

При определяне на срока на лизинга, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на складове, търговски магазини и оборудване:

- Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при неупражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).

- Ако се очаква направените значителни подобрения на наетото имущество, да имат значителна остатъчна стойност, то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).

- При липса на горните две условия, Дружеството взема предвид други фактори, включващи историческата продължителност на договорите за лизинг, където Дружеството е било лизингополучател, както и разходите и пропуснатите ползи за бизнеса, свързани със замяна на лизинговия актив. В повечето случаи опциите за удължаване при договорите за лизинг на офиси и превозни средства, не са включени в пасива по лизинга, защото Дружеството би могло да замени активите без това да изисква значителни разходи и пропуснатите ползи за бизнеса.

Срокът на лизинговия договор се преразглежда ако опцията за удължаване бъде действително упражнена или ако Дружеството е било задължено да я упражни. Наличието на достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значително събитие или промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, които са под контрола на лизингополучателя.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7.16 Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

7.16.1 Лизинг (продължение)

Ефект от преминаване

При преминаването към МСФО 16 Дружеството призна допълнителни активи с право на ползване. Ефектите от преминаването са обобщени по-долу:

В хиляди лева	*Бележка*	**1 януари 2019**
Активи с право на ползване – имоти, машини и съоръжения	*26*	1,992
Пасиви по лизинги		1,992
Натрупани печалби и загуби		-

При оценката на пасивите по лизинги за лизингите, класифицирани като оперативни, Дружеството е дисконтирало лизинговите плащания като е използвала своя диференциален лихвен процент към 1 януари 2019 г. Среднопретегления приложен лихвен процент е 1.926%.

В хиляди лева	**1 януари 2019 хил. лв.**
Задължения по оперативни лизинги към 31 декември 2018 г., така както са оповестени, съгласно МСС 17 в заверения отчет на Дружеството (недисконтирани)	2,192
Дисконтирани с диференциалния лихвен процент към 1 януари 2019 г.	(154)
Задължения по финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г.	2,038
– Изключение за признаване на лизинги, чийто срок е по-малък от 12 месеца към датата на преминаване	(46)
– Опции за удължаване, за които е достатъчно сигурно, че ще бъдат упражнени	-
Пасиви по лизинг, признати към 1 януари 2019 г.	**1,992**
От които:	
Текущ пасив по лизинг	794
Нетекущ пасив по лизинг	1,198

Активите с право на ползване се оценяват по стойността, равна на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г. Няма обременяващи лизингови договори, които биха изисквали корекция на активите с право на ползване към датата на първоначалното прилагане.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.16 Промяна в значимите счетоводни политики (продължение)

7.16.1 Лизинг (продължение)

Първоначалното прилагане на МСФО 16 засяга следните балансови статии към 1 януари 2019 г:
- Право на ползване на активите – увеличение с 1,992 хиляди лева
- Пасиви по лизинг – увеличение с 1,992 хиляди лева
- Няма ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019 г

Приложени практически облекчения:

При прилагането на МСФО 16 за първи път Дружеството е използвало следните практически облекчения, разрешени от стандарта:

- Дружеството прилага един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики;
- Дружеството е разчитало на предходно направена оценка дали лизинговите договори са обременяващи, съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството отчита договори по оперативен лизинг с остатъчен срок по-къс от 12 месеца към 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;
- Дружеството изключва първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, в който съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Дружеството като лизингодател

Дружеството отдава собствени имоти под наем. Дружеството е класифицирало тези лизинги като оперативни.

7.17 Нови стандарти и разяснения

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2019 г.

МСФО 16 „Лизинг“ (издаден на 13 януари 2016 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъци върху доходите“ (издаден на 7 юни 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
Характеристики за предсрочно погасяване с отрицателна компенсация – Изменения на МСФО 9 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Изменения на МСС 28 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2015-2017 г., изменения в МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23 (издадени на 12 декември 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
Изменение, съкращаване или уреждане на плана – Изменения на МСС 19 (издаден на 7 февруари 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.17 Нови стандарти и разяснения (проудължение)

Следните нови стандарти, промени в стандартите и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, не са задължителни за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2019 година и не са били приложени при изготвянето на този финансов отчет. Дружеството планира да приложи тези нови или променени стандарти и разяснения, когато те влязат в сила.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

(а) Изменения в МСС 1 ***Представяне на финансовите отчети*** **и МСС 8** ***Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки***

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г. и изискването е да бъдат приложени проспективно. Допустимо е и по-ранно прилагане. Измененията разясняват и уеднаквяват определението за „съществен“ и дават насоки с цел подобряване на последователността при прилагането на концепцията, когато същата се използва в МСФО.***Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК (продължение)***

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (продължение)

Дружеството не очаква измененията да имат съществен ефект върху финансовия отчет в периода на първоначално прилагане.

(б) Изменения в МСФО 9 ***Финансови инструменти*****, МСС 39** ***Финансови инструменти: Признаване и оценяване*** **и МСФО 7** ***Финансови инструменти: Оповестяване***

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г., като са задължителни и се прилагат по отношение на всички хеджиращи взаимоотношения, които са директно повлияни от несигурността, свързана с реформата на междубанковия лихвен процент. Измененията предвиждат временно освобождаване от прилагане на специфичните изисквания по отношение на хеджиране към хеджиращите взаимоотношения и като резултат водят до това, реформата на междубанковия лихвен процент като цяло да не доведе до преустановяване на отчитането на хеджиране. Основните облекченията, предвидени в измененията са свързани с:

- изискване за „много вероятно“
- компоненти на риска
- проспективни оценки
- ретроспективен тест за ефективност (за МСС 39)
- рециклиране на резерва от хедж на паричните потоци.

Дружеството не очаква измененията да имат съществен ефект върху финансовия отчет в периода на първоначално прилагане.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

7. Значими счетоводни политики (продължение)

7.17 Нови стандарти и разяснения (продължение)

(в) Промени в референциите към Концептуалната рамка в МСФО

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г.

Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на ЕК.

(а) МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., като се позволява и по-ранното му прилагане. Дружеството очаква, че стандарта няма да има съществен ефект върху представянето в финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначално прилагане, тъй като Дружеството не издава застрахователни или презастрахователни договори, не държи презастрахователни договори и не издава инвестиционни договори с допълнителни негарантирани доходи.

Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК (продължение)

(б) Други изменения

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

- Промени в МСФО 10 и МСС 28 Продажба на активи или вноски под формата на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие

- Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации

- Промени в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

8. Приходи от такси и удръжки

За 2019 г. Дружеството е реализирало приходи от такси и удръжки, както следва:

	УПФ	ППФ	ДПФ	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Такса управление	13,144	859	257	14,260
Инвестиционна такса	24,037	2,003	715	26,755
Такса възстановени суми	-	-	27	27
Общо	**37,181**	**2,862**	**999**	**41,042**

За 2018 г. Дружеството е реализирало приходи от такси и удръжки, както следва:

	УПФ	ППФ	ДПФ	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Такса управление	12,592	854	262	13,708
Инвестиционна такса	23,317	2,034	-	25,351
Такса възстановени суми	-	-	30	30
Общо	**35,909**	**2,888**	**292**	**39,089**

9. Разходи за персонала

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Разходи за възнаграждения	8,035	7,756
Разходи за осигуровки	1,284	1,250
Провизии за неизползвани отпуски и осигуровки	240	221
Провизии при пенсиониране	4	24
Други разходи, свързани с персонала	47	108
Общо	**9,610**	**9,359**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

10. Други оперативни разходи

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Специализирани услуги	4,925	4,716
*в т.ч. одит съгласно ЗНФО**	*121*	*112*
в т.ч. такси, платени към КФН	*1,866*	*1,887*
Рекламни и маркетингови услуги	504	519
Наеми и консумативи	368	1,280
Амортизации	829	869
Амортизации Активи с право на ползване	792	-
Горива, застраховки и командировки	580	713
Годишни извлечения	259	260
Телефони и пощенски услуги	296	312
Материали	79	91
Други**	437	403
Общо	**9,069**	**9,163**

* Начислените през 2019 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит са в размер на 96 хил.лв. с включен ДДС (за 2018 г . – 86 хил.лв. с вкл. ДДС). През 2019 г. Дружеството е начислило суми за други, несвързани със законов одит, услуги, предоставени от регистрираните одитори или от членове на съответната мрежа, на обща стойност 25 хил. лв. (за 2018 г. – 26 хил. лв.).

** В Други разходи през 2019 е включена наказателна лихва за превишение прогнозна печалба 2018 г. от 40 хил.лв.

С приемането на МСФО 15 на 1 януари 2018 Дружеството капитализира разходите за постигане на договори с клиенти и признава разсрочено Комисионните на посредници, виж бележка 17.

11. Финансови приходи

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Приходи от лихви	1,389	1,467
Приходи от операции с финансови инструменти по справедлива стойност	1,790	787
Приходи от дивиденти	23	12
Приходи от операции в чуждестранна валута	3	4
Възстановена обезценка по облигации без котировка	56	-
Общо	**3,261**	**2,270**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

12. Финансови разходи

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви	81	34
Разходи за лихви по оперативен лизинг	31	-
Разходи от операции с финансови инструменти по справедлива стойност	1,455	2,212
Разходи от операции в чуждестранна валута	4	3
Разходи за банка попечител	1,164	1,275
Намаление на справедливата стойност на облигации без котировка	-	101
Банкови комисионни	21	22
Общо	**2,756**	**3,647**

13. Парични средства и еквиваленти

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Парични средства в брой	51	51
- в лева	29	30
- във валута	22	21
Парични средства в банкови сметки	24,877	23,684
- в лева	21,104	21,084
- във валута	3,773	2,600
Общо	**24,928**	**23,735**

14. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Към 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. текущите финансови активи са както следва:

	Бел.	31.12.2019	31.12.2018
		BGN'000	BGN'000
Държавни ценни книги	14.1	54,336	48,247
Корпоративни облигации	14.2	131	161
КИС	14.3	2,064	2,536
Общо		**56,531**	**50,944**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

14. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

14.1 Държавни ценни книги

Към 31.12.2019 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република България	BG2040119211	0.500%	BGN	1,576	21.12.2029	1,615
Република България	BG2040019213	1.500%	BGN	4,400	21.6.2039	4,511
Република Румъния	XS0972758741	4.625%	EUR	500	18.9.2020	1,025
Република България	XS1208855616	2.00%	EUR	1,100	26.3.2022	2,286
Република Хърватска	XS1028953989	3.875%	EUR	500	30.5.2022	1,091
Република България	XS1382693452	1.875%	EUR	2,250	21.3.2023	4,738
Република Австрия	AT0000A105W3	1.75%	EUR	1,200	20.10.2023	2,555
Португалия	PTOTEAOE0021	4.95%	EUR	1,200	25.10.2023	2,830
Холандия	NL0012650469	0.00%	EUR	1,200	15.1.2024	2,392
Република Полша	XS1015428821	3.000%	EUR	1,000	15.1.2024	2,258
Република Литва	XS1020300288	3.375%	EUR	1,300	22.1.2024	2,988
Република Ирландия	IE00B6X95T99	3.40%	EUR	1,500	18.3.2024	3,474
Република България	XS1083844503	2.95%	EUR	2,500	3.9.2024	5,611
Република Словения	SI0002102984	4.625%	EUR	1,500	9.9.2024	3,651
Република Румъния	XS1129788524	2.875%	EUR	800	28.10.2024	1,756
Република Словакия	SK4120008871	3.375%	EUR	1,500	15.11.2024	3,436
Република България	BG2040210218	5.75%	EUR	2,000	29.9.2025	5,266
Република Хърватска	XS1428088626	3.00%	EUR	1,000	20.3.2027	2,336
Хърватска банка за възстановяване и развитие*	XS0961637542	6.00%	EUR	250	8.5.2020	517
Общо						**54,336**

В стойността на ценните книги е включена лихва в размер на 610 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

14. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

14.1 Държавни ценни книги, продължение

Към 31.12.2018 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република Румъния	XS0972758741	5.00%	EUR	500	18.9.2020	1,067
Република България	XS1208855616	5.00%	EUR	1,100	26.3.2022	2,321
Република Хърватска	XS1028953989	4.85%	EUR	500	30.5.2022	1,103
Република България	XS1382693452	5.88%	EUR	2,250	21.3.2023	4,779
Република Австрия	AT0000A105W3	4.88%	EUR	1,200	20.10.2023	2,573
Португалия	PTOTEAOE0021	4.50%	EUR	1,200	25.10.2023	2,869
Холандия	NL0012650469	3.90%	EUR	1,200	15.1.2024	2,366
Република Полша	XS1015428821	3.50%	EUR	1,000	15.1.2024	2,262
Република Литва	XS1020300288	4.63%	EUR	1,300	22.1.2024	3,020
Република Ирландия	IE00B6X95T99	3.63%	EUR	1,500	18.3.2024	3,505
Република България	XS1083844503	4.50%	EUR	2,500	3.9.2024	5,592
Република Словения	SI0002102984	2.00%	EUR	1,500	9.9.2024	3,683
Република Румъния	XS1129788524	3.88%	EUR	800	28.10.2024	1,712
Република Словакия	SK4120008871	1.88%	EUR	1,500	15.11.2024	3,478
Република България	BG2040210218	5.75%	EUR	2,000	29.9.2025	5,280
Република Хърватска	XS1428088626	3.00%	EUR	1,000	20.3.2027	2,098
Хърватска банка за възстановяване и развитие	XS0961637542	2.63%	EUR	250	8.5.2020	539
Общо						**48,247**

В стойността на ценните книги е включена лихва в размер на 609 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

14. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

14.2 Корпоративни облигации

Към 31.12.2019 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Хипокредит АД	BG2100038079	3.90%	EUR	150	30.6.2021	131
Общо						**131**

В стойността на корпоративните облигации е включена лихва в размер на 3 хил. лв.

Към 31.12.2018 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Хипокредит АД	BG2100038079	3.90%	EUR	150	30.6.2021	161
Общо						**161**

В стойността на корпоративните облигации е включена лихва в размер на 4 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

14. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

14.3 Колективни инвестиционни схеми

Към 31.12.2019 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Брой	Валута	Справедлива стойност /BGN'000/
ISHARES Core EURO Corporate	IE00B3F81R35	7,880.00	EUR	2,064
Общо				**2,064**

Към 31.12.2018 година:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Брой	Валута	Справедлива стойност /BGN'000/
ДФ Астра Кеш	BG9000014084	46,554.07	BGN	569
ISHARES Core EURO Corporate	IE00B3F81R35	7,880.00	EUR	1,967
Общо				**2,536**

15. Вземания от пенсионни фондове

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Инвестиционна такса от ДПФ	30	-
Инвестиционна такса от ППФ	181	173
Инвестиционна такса от УПФ	2,216	2,023
Такса управление ДПФ	30	28
Други такси	2	2
Общо	**2,459**	**2,226**

16. Други активи

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Разходи за бъдещи периоди	331	254
Разчети за гаранции	71	77
Материали	87	109
Вземания от клиенти и доставчици	77	68
Подотчетни лица	52	68
Вземания, свързани с облигации без котировка	407	407
Обезценка на облигации без котировка	*(230)*	*(286)*
Общо	**795**	**697**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

16. Други активи (продължение)

ПОК Доверие АД отразява като разходи за бъдещи периоди застраховки и годишни абонаменти.

*Във Облигации без котировка Дружеството е включило вземането по следната облигационна емисия:

По емисия облигации с емитент Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД) Дружеството е отчело възстановена обезценка в размер на 56 хил. лв към края на годината, базирайки се на подписан договор за цесия за продажба на вземанията свързани с облигационната емисия и платена част от цената.

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
В началото на годината	286	185
Начислена обезценка	-	101
Възстановена обезценка	(56)	-
В края на годината	**230**	**286**

Допълнителни оповестявания могат да бъдат намерени в бележка 29, раздел Кредитен риск.

17. Капитализирани разходи за постигане на договори с клиенти

	2019	2018
	BGN'000	**BGN'000**
Капитализирани разходи за постигане на договори с клиенти към 1.01.	7,131	6,553
Капитализирани разходи за постигане на договори с клиенти през периода	1,274	1,771
Признаване на разходи за постигане на договори	(1,230)	(1,193)
Капитализирани разходи за постигане на договори с клиенти към 31.12.	**7,175**	**7,131**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

18. Имоти, машини и оборудване

	Земи и сгради	Автомобили	Компютри и компютърно оборудване	Други	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност					
Към 1 януари 2019	7,598	2,002	1,786	1,207	12,593
Придобити	-	194	85	131	410
Изписани	-	(108)	(83)	(158)	(349)
Към 31 декември 2019	7,598	2,088	1,788	1,180	12,654
Амортизация					
Към 1 януари 2019	2,536	1,270	1,383	1,054	6,243
Начислена	302	254	131	32	719
Изписана	-	(108)	(77)	(13)	(198)
Към 31 декември 2019	2,838	1,416	1,437	1,073	6,764
Балансова стойност					
Към 1 януари 2019	5,062	732	403	153	6,350
Към 31 декември 2019	**4,760**	**672**	**351**	**107**	**5,890**

През текущия отчетен период Дружеството е ползвало имоти, машини и оборудване, напълно амортизирани към датата на отчета, чиято отчетна стойност и набрана амортизация е в размер 2,009 хил. лв., разпределени както следва:

- Компютри и компютърно оборудване – 1,039 хил. лв.;
- Офис обзавеждане – 970 хил. лв.

Към 31.12.2019 г. Дружеството е направило преглед на активите си, в резултат на който по приблизителна оценка е преценило, че не са налице индикации за обезценка.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Ръководството е извършило преглед на дълготрайните материални активи и счита, че няма индикатори, за това че балансовата стойност на активите надвишава възстановимата им стойност. Следователно към 31 декември 2019 г. (31 декември 2018 г.: 0) не са признати обезценки на имоти, машини и съоръжения.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

22. Задължения за планове с дефинирани доходи (продължение)

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест брутни работни заплати.

23. Собствен капитал

23.1 Акционерен капитал

Към 31.12.2019 г. акционерният капитал на Дружеството е в размер на 15,004 хил. лв. и е напълно внесен.

Структурата му е както следва:

Акционер	31.12.2019		31.12.2018	
	Стойност на участие /BGN'000/	% на съучастие	Стойност на участие /BGN'000/	% на съучастие
ATBIH GmbH	13,892	92.58%	13,892	92.58%
Конфедерация на независимите синдикати в България	1,025	6.83%	1,025	6.83%
Синдикална федерация Металици	16	0.11%	16	0.11%
Юробанк България АД	2	0.01%	2	0.01%
Български пощи ЕАД	29	0.20%	29	0.20%
Ф. Н. Синдикати на миньорите	5	0.04%	5	0.04%
Н. Ф. Т. Химия и индустрия	9	0.06%	9	0.06%
Н. С. Ф. на енергетиците	12	0.08%	12	0.08%
ФНСОХП	11	0.07%	11	0.07%
Съюз на транспортните синдикати в България	2	0.01%	2	0.01%
Сдружение ФНС на миньорите - КНСБ	1	0.01%	1	0.01%
Общо	**15,004**	**100.00%**	**15,004**	**100.00%**

23.2. Резерви

Към 31.12.2019 г. структурата на резервите на Дружеството е както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Други резерви	1,562	1,562
Общо	**1,562**	**1,562**

Дружеството заделя резерви според изискванията на чл. 246 от ТЗ.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

23. Собствен капитал (продължение)

23.3. Разпределение на печалби

На 15 май 2019 се проведе редовно Общо събрание на акционерите със следните решения:
- одобри финансовите отчети и докладите към тях на ПОК Доверие АД и управляваните пенсионни фондове за годината, завършваща на 31 декември 2018;
- разпредели като дивидент част от печалбата за 2018 г. в размер на 12,784 хил. лв.

Дивидентите са начислени и изцяло изплатени през периода.

24. Данъци

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Данък върху печалбата за текущата година	1,732	1,702
Възникване и обратно проявление на временни разлики	3	(40)
Общо	**1,735**	**1,662**

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Печалба преди данъчно облагане	21,663	18,078
Данъчна ставка	10%	10%
	2,166	1,808
Увеличение в постоянни разлики	267	200
Намаление в постоянни разлики	(256)	(150)
Ефект от трансфер към пенсионен резерв	(445)	(156)
Текущи данъци	1,732	1,702
Отсрочени данъци	3	(40)
Разходи за данъци	**1,735**	**1,662**
Ефективен процент	8.01%	9.19%

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

24. Данъци (продължение)

Сумата на отсрочените данъци към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 се отнася за следните активи и пасиви:

	Салдо към 31.12.2019	Признати в печалбата или загубата	Салдо към 31.12.2018
	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Провизии за неизползван платен отпуск и осигурителни вноски	44	1	43
Обезценка на вземания	5	-	5
Провизии за задължения	1	-	1
Провизии при пенсиониране	18	-	18
Провизии за агентски комисионни и неизплатени доходи на физически лица	55	(6)	61
Имоти, машини и оборудване	5	2	3
Данъчни активи	**128**	**(3)**	**131**

	Салдо към 31.12.2018	Признати в печалбата или загубата	Салдо към 31.12.2017
	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Провизии за неизползван платен отпуск и осигурителни вноски	43	-	43
Обезценка на вземания	5	-	5
Провизии за задължения	1	-	1
Провизии при пенсиониране	18	2	16
Провизии за агентски комисионни и неизплатени доходи на физически лица	61	37	24
Имоти, машини и оборудване	3	1	2
Отсрочен данъчен актив	**131**	**40**	**91**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

24. Данъци (продължение)

Изменението на отсрочените данъчни активи е както следва:

	31.12.2019		31.12.2018	
	BGN'000		BGN'000	
	Временна разлика	**Данък Актив/ (Пасив)**	**Временна разлика**	**Данък Актив/ (Пасив)**
Временна разлика				
Провизии за неизползван платен отпуск	240	24	370	37
Имоти, машини и оборудване	20	2	10	1
Обезценка на вземания	-	-	-	-
Провизии за задължения	-	-	-	-
Неизплатени доходи на физически лица	560	56	622	62
Провизии при пенсиониране	-	-	24	3
Общо приходи по отсрочени данъци		**82**		**103**
Провизии за неизползван платен отпуск – обратно проявление от предходни периоди	225	(23)	370	(37)
Имоти, машини и оборудване	-	-	-	-
Провизии за задължения - обратно проявление от предходни периоди	-	-	-	-
Изплатени доходи на физически лица – обратно проявление от предходни периоди	622	(62)	254	(25)
Освободени провизии при пенсиониране - обратно проявление от предходни периоди	-	-	-	-
Общо разходи по отсрочени данъци		**(85)**		**(62)**
Общо		**(3)**		**40**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

25. Свързани лица

Дружеството счита, че е свързано лице в съответствие с определенията, съдържащи се в Международен счетоводен стандарт 24 „Оповестяване на свързани лица“ (МСС 24), с:

- дружеството-майка, ATBIH GmbH, от което 100% се контролират от Vienna Insurance Group AG (крайно контролиращо лице);
- дружествата от групата на Vienna Insurance Group AG;
- ключов ръководен персонал и дружества под техен пряк и непряк контрол.

Ключов ръководен персонал

Дружеството определя като ключов ръководен персонал група от 35 мениджъра (2018: 30 мениджъра).

Вземанията от свързани лица са необезпечени.

а) Дружество-майка

През 2019 г. Дружеството е декларирало и изплатило в полза на ATBIH GmbH дивидент в размер на 11,835 хил .лева (2018: 12,085 хил.лв).

б) Сделки с други свързани лица

Всички свързани лица представени в таблицата по долу, са лица под контрола на Vienna Insurance Group AG.

		Отчет за финансовото състояние		ОВД	
		31.12.2019		2019	
		Актив	Пасив	Разходи	Приходи
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Ди Ви Асет Мениджмънт АД	Специализирани услуги	-	203	1,766	-
Ти Би Ай Инфо ЕООД	Специализирани услуги	-	-	42	-
Булстрад трудова медицина ЕООД	Специализирани услуги	-	-	4	-
ЗАД Булстрад Виена Иншурънс Груп	Застраховки	-	-	87	2
ЗАД Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп	Застраховки	-	9	80	-
Глобал Сървисиз България АД	Услуги	-	11	92	-
VIG AG Wiener Versicherung Gruppe	Специализирани услуги	-	-	7	-
Ди Ви консултинг ЕАД	Наем	-	-	-	108
Гаранции УС и НС		-	100	16	35
Общо		**-**	**323**	**2,094**	**145**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

25. Свързани лица (продължение)

		Отчет за финансовото състояние		ОВД	
		31.12.2018		2018	
		Актив	Пасив	Разходи	Приходи
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Ди Ви Асет Мениджмънт АД	Специализирани услуги	-	133	1,659	-
Ти Би Ай Инфо ЕООД	Специализирани услуги	-	35	70	-
Булстрад трудова медицина ЕООД	Специализирани услуги	-	-	4	-
ЗАД Булстрад Виена Иншурънс Груп	Застраховки	-	-	89	6
ЗАД Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп	Застраховки	-	14	90	3
Глобал Сървисиз България АД	Услуги	-	8	96	-
Ди Ви консултинг ЕАД	Наем	-	-	-	106
Гаранции УС и НС		-	80	-	6
Общо		**-**	**270**	**2,008**	**121**

в) Транзакции с ключов ръководен персонал

В хиляди лева

	2019	2018
Възнаграждения на ключов ръководен персонал	3,816	3,328
Общо	**3,328**	**3,328**

Управителни и надзорни органи

Дружеството има двустепенна форма на управление. На членовете на съветите са начислени и изплатени общо през годината суми в размер на 1,604 хил.лева. Гаранциите от членовете на НС и УС към 31.12.2019 г. са 100 хил.лв. (2018: 80 хил.лв.). Членовете на НС и УС на Дружеството нямат издадени облигации и съответно членовете на съветите не са придобивали или прехвърляли облигации. Също така членовете на съветите не са акционери в Дружеството и през периода не са придобивали или прехвърляли акции на Дружеството.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

26. Активи с право на ползване и пасиви по оперативен лизинг

Дружеството като лизингополучател

През 2019 г. се сключи договор за наем със срок 5 години на мултифункционални устройства за употреба в офисите на компанията, който е класифициран като АПП Офис техника.

Таблицата по-долу предоставя информация за активите с право на ползване и амортизацията им през 2019 г.

	Сгради	Офис техника	Други	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност				
Към 1 януари 2019	1,980	-	12	1,992
Придобити – нови договори за лизинг	394	48	1	443
Прекратени лизингови договори	(32)			(32)
Към 31 декември 2019	2,342	48	13	2,403
Амортизация				
Към 1 януари 2019	-	-	-	-
Начислена	785	3	5	793
Изписана	(5)	-	-	(5)
Към 31 декември 2019	780	3	5	788
Балансова стойност				
Нетна балансова стойност към 1 януари 2019 г.	**1,980**		**12**	**1,992**
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019 г.	**1,562**	**45**	**8**	**1,615**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

26. Активи с право на ползване и пасиви по оперативен лизинг (продължение)

Дружеството като лизингополучател (продължение)

Съгласно данъчното законодателство активите с право на ползване не са данъчноамортизируеми активи.
Към 31 декември 2019 г. матуритетната структура на пасивите по лизинга е както следва:

	31.12.2019	01.01.2019
	BGN'000	BGN'000
В рамките на една година	806	794
Между една и пет години	781	1,198
Общо	**1,587**	**1,992**

Следните суми са признати в отчета за всеобхватния доход:

	МСФО 16 2019 г. хил. лв.	МСС 17 2018 г. хил. лв.
Амортизация на активи с право на ползване (по клас активи)		
Сгради	790	-
Офис техника	3	-
	793	-
Общо разход за амортизация	**793**	
Разход за лихви по пасиви по лизинга	31	-
Разход, свързан с краткосрочен лизинг	39	-
Загуба от прекратяване на лизингов договор	-	
Разход за оперативен лизинг (МСС 17)	-	974
Общо разходи свързани с договори за лизинг	**863**	**974**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

26. Ангажименти по договори за оперативен лизинг (продължение)

Дружеството като лизингополучател (продължение)

Следните суми са признати в отчета за паричните потоци:

	МСФО16 2019 г.	МСС17 2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Изходящ паричен поток от договори за лизинг (МСФО 16) – финансова дейност		
Главница	898	-
	898	-
Изходящ паричен от договори за лизинг – оперативна дейност	31	974
Общо изходящ паричен поток	**929**	**974**

Дружеството като лизингодател

Дружеството е сключило договор за отдаване под наем на офиси и търговски помещения. Този договор има среден срок между 1 и 5 години. Върху Дружеството няма ограничения, наложени от сключването на договора.

Към 31 декември 2019 г. бъдещите минимални вноски по сключения договор за наем са както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
В рамките на една година	112	108
Между една и пет години	74	181
Общо	**186**	**289**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

27. Неконсолидирани структурирани предприятия, управлявани от ПОК Доверие АД

Таблицата по-долу представя информация за видовете неконсолидирани структурирани предприятия, които Дружеството не консолидира, но управлява.

В хиляди лева

Вид предприятие	Цел на предприятието и начини на финансиране	Интерес на Дружеството в структурираното предприятие	Общо управлявани активи
УПФ Доверие, ППФ Доверие, ДПФ Доверие	Управление на партидите на осигурените лица Пенсионните фондове се финансират чрез получаване на вноски за осигурените лица от НОИ, работодателски или лични вноски в зависимост от типа фонд	Приходи от такси в размер на 41,042 хил. лева за 2019 г. и 39,089 хил. лева за 2018 г.	3,833,522 хил. лв. за 2019 г. 3,378,369 хил. лв. за 2018 г.

Максималната изложеност на загуба на Дружеството към 31 декември 2019 г. по отношение на неконсолидираните структурирани предприятия, е балансовата стойност на неиздължените вземания по такси инвестиционна и управление в размер на 2,459 хил. лева (2018: 2,226 хил. лева).

28. Счетоводни класификации и справедливи стойности

Следните таблици показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви и тяхната счетоводна класификация.

Финансови активи

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизирана стойност	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	-	-	24,928	23,735
Вземания	177	121	2,659	2,439
ДЦК	54,336	48,247	-	-
Корпоративни облигации	131	161	-	-
КИС	2,064	2,536	-	-
Общо	**56,708**	**51,065**	**27,587**	**26,174**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

28. Счетоводни класификации и справедливи стойности (продължение)

Финансови пасиви

	По амортизируема стойност	
	31.12.2019	**31.12.2018**
	BGN'000	BGN'000
Задължения към свързани лица и други задължения	2,178	2,178
Общо	**2,178**	**2,178**

Разпределение на активите по нива на чувствителност в йерархията на справедливата стойност (според източника и входящите данни за определяне на справедливата стойност) е посочено в следната таблица.

	Ниво 1		**Ниво 2**		**Ниво 3**		**Общо**	
	31.12.2019	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**	**31.12.2019**	**31.12.2018**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
ДЦК	42,943	48,247	11,393	-	-	-	54,336	48,247
Корпоративни облигации	-	-	-	-	131	161	131	161
КИС	2,064	2,536	-	-	-	-	2,064	2,536
Вземания	-	-	-	-	177	121	177	121
Общо	**45,007**	**50,783**	**11,393**	**-**	**308**	**282**	**56,708**	**51,065**

Не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

28. Счетоводни класификации и справедливи стойности, (продължение)

Стойност на финансовите активи, включени в ниво 3 към 31.12.2019 г.

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Общо начално салдо	**282**	**284**
Корпоративни облигации		
Начално салдо	**161**	**159**
Печалби/загуби, отразени в отчета за доходите	(12)	2
Погасяване	(18)	-
Крайно салдо	**131**	**161**
Вземания		
Начално салдо	**121**	**284**
Печалби/загуби, отразени в отчета за доходите	56	(101)
Погасяване	-	(62)
Крайно салдо	**177**	**121**
Общо крайно салдо	**308**	**282**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

28. Счетоводни класификации и справедливи стойности (продължение)

Дружеството използва следните техники за оценка при определяне на справедливата стойност на активите:

Финансов инструмент	Техники за оценка	Значителни данни от нерегулиран източник (само Ниво 3)	Връзка между ключови данни от нерегулиран източник и справедливата стойност (само Ниво 3)
Корпоративни облигации	Справедливата стойност на корпоративните облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигация аналог (3.789%) рискова премия/ дискаунт (26.00%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще доведе до намаляване на справедливата стойност
Вземания	Справедливата стойност на вземанията по предсрочно изискуемите облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - дисконтиращ фактор (6.76%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на дисконтиращия фактор ще доведе до намаляване на справедливата стойност

29. Управление на финансовия риск

В обичайната си дейност Дружеството е изложено на следните рискове:

- Кредитен риск;
- Пазарен риск, в т.ч. промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти;
- Валутен риск;
- Друг пазарен риск;
- Ликвиден риск;
- Регулаторен риск.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Както и други сходни бизнеси, ПОК Доверие АД също е изложено на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти. В следващите пояснителни бележки са описани целите, политиките и процесите за управление на тези рискове, както и използваните методи за измерването им.

Основни финансови инструменти

Основните финансови инструменти, използвани от Дружеството, които формират рисковата му експозиция са както следва:
- Вземания;
- Пари и парични еквиваленти.
- Държавни ценни книги;
- Облигации (корпоративни, общински, ипотечни);
- КИС;
- Акции.

Цели, политики и процеси

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска в Дружеството, като са делегирани права за оперативно управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Ежемесечно се изготвят отчети и доклади с резултатите за периода и анализа им.
Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на Дружеството. Допълнителни детайли по повод политиките могат да бъдат намерени по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск е рискът от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент. За Дружеството произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите.

За нуждите на оценката Дружеството ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети. При анализа на кредитоспособността се изследват както индивидуалните характеристики на емитента, така и потенциалът за съответния пазарен сегмент и конкурентните предимства на емитента, както и представянето спрямо прогнозираното в проспекта. Също така регулярно се провеждат срещи с ръководствата на публичните дружества (емитенти на акции и/или облигации), в които Дружеството е инвестирало, на които се дискутират финансовото състояние на емитента и перспективите пред развитието на бизнеса му.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Инвестициите на Дружеството в ДЦК, както български, така и чуждестранни, в най-голяма степен са изложени на кредитен риск, който се изразява в промяна на цената на облигациите, породена от промяна в кредитните качества на емитента. Почти всички емитенти, в чиито ДЦК е инвестирало Дружеството, имат инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции, като детайлно разпределение по отделни кредитни рейтинги е представено по-долу.

Общият размер на инвестициите на Дружеството в дългови инструменти е 54,467 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции в размер на 6%, стойността на целия инвестиционен портфейл би се намалила с 3,268хил. лв., което е 5.78%.

В допълнение, Дружеството инвестира преимуществено в дългови ценни книжа, обезпечени с ипотеки, залози, вземания и застраховка финансов риск. За този вид ценни книжа законодателството предвижда контролна роля на банката-довереник, която следи за финансовото състояние на емитента и за надлежността и количеството на обезпечението. Инвестиционният комитет разглежда риск концентрацията по кредитен риск. Обект на преглед са кредитният рейтинг, резултатите за периода и докладите на банките довереници.

При обичайната дейност за Дружеството възникват взаимоотношения с множество доставчици. С повечето от тях са договорени плащанията да се извършват едва след изпълнение на предмета на дейността или услугата.

Кредитен риск, макар и минимален, съществува за паричните средства в банки. За целта регулярно се прави анализ на финансовото състояние на банките и оценка на кредитния риск. Банковите депозити са обичайно краткосрочни и средносрочни със срок до падеж до 2 години. Дружеството не използва деривативи за управление на кредитния риск. В случай, че такава необходимост възникне в строго определени случаи могат да се предприемат такива стъпки за намаляване на риска.

Количествено оповестяване на експозицията към кредитен риск, свързан с финансовите активи е посочено по-долу, като допълнително пояснение на вземанията може да бъде намерено в бележка 15 – 16.

Финансови активи	**31.12.2019**		**31.12.2018**	
	Балансова стойност	**Максимален риск**	**Балансова стойност**	**Максимален риск**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	24,928	24,928	23,735	23,735
Вземания	2,836	2,836	2,560	2,560
ДЦК	54,336	54,336	48,247	48,247
Корпоративни облигации	131	131	161	161
Общо	**82,231**	**82,231**	**74,703**	**74,703**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Към датата на съставяне на финансовите отчети една облигационна емисия – Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД е регистрирала просрочие по дължими лихви и главница, водещи до предсрочна изискуемост на емисията и последващи процесуални действия за удовлетворяване на вземанията на облигационерите по облигационните емисии.

Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД

След установяване на забавено плащане по облигационна, емисия ISIN BG2100023071 издадена от Болкан Пропърти Сървсиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД), надхвърлящо 30 дни, „Банка Пиреос България” АД в качеството й на банка-довереник на облигационерите уведомява „БФБ – София” АД, че облигационният заем се счита за предсрочно изискуем към 15.04.2014 г. На 17.04.2014 г., „БФБ - София” АД взима решение за прекратяване на регистрацията на емисията облигации, издадена от “Болкан Пропърти Сървисиз” ЕАД. Делото за откриване на производството по несъстоятелност срещу емитента е образувано с решение на Софийски Градски Съд (СГС) от 11.04.2014 г. по молба на „Бест Фрутс” ЕООД. „Банка Пиреос България" АД, в качеството и на банка-довереник на облигационерите внася в Софийски градски съд (СГС) молба за присъединяване в производството по несъстоятелност на 29.05.2014 г. На 26.08.2014 г. в „Банка Пиреос България” АД е получено официално писмо от Емитента, с което „Болкан Пропърти Сървисис” ЕАД отказва да изпълни по-рано поети договорени ангажименти към облигационерите на основание "значителната промяна в икономическата и политическата обстановка в страната" и прочие.

На 29.09.2017 г. в службата по вписванията към Агенцията по вписванията е подновена ипотеката на обезпечението по емисията в полза на Банка Пиреос България, в качеството на Банка довереник на облигационерите.

На 16.11.2017 г. Болкън Пропърти Сървисис ЕАД е обявено в несъстоятелност от СГС с Решение 2138, като са прекратени пълномощията на Изпълнителния директор и Управителния съвет на дружеството, решението е вписано в Търговския регистър на 17.11.2017 г.

На 27.11.2017 г. е проведено първото Събрание на кредиторите на Болкън Пропърти Сървисис ЕАД, като на него са взети следните решения: а) избор на г-жа Мария Шукерова за постоянен синдик на дружеството; б) ред и начин за осребряване на имуществото - по преценка на синдика; в) метод и условия за оценка на имуществото – недвижимото имущество да бъде оценявано по метода на възстановимата стойност, а земята по метода на пазарните аналози; г) избира за оценител на имуществото на дружеството Брайт Консулт ООД.

Посредством закрито заседание от 16.7.2018 г. съдът разрешава на постоянния синдик на дружеството да извърши продажба на недвижимите имоти, включени в масата на несъстоятелността, чрез пряко договаряне и съобразно взетите на СК от 27.11.2017 г. решения, която продажба се оказва неуспешна поради неявяване на купувачи.

На 07.08.2018 г. е свикано събрание на кредиторитеза относно условията, реда и начина на провеждане на продажбата на имотите чрез пряко договаряне от синдика и конкретно за: а) определяне на минималната цена, при която да бъде проведена продажбата и б) решение за определяне на допълнително възнаграждение на синдика и неговия размер при успешна продажба на имуществото.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

ПОК притежава 1,88 % от облигационната емисия на Болкан Пропърти Сървсиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД).

Базирайки се на подписан договор за цесия за продажба на вземанията свързани с облигационната емисия и получено частично плащане по него е възстановена обезценка по емисия облигации с емитент Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД).

Информация за обезпеченията

Таблицата по-долу дава информация за горепосочената емисия.

Емитент	Емисия	Общ размер EUR	Вземане EUR	Обезпечение	Последна пазарна оценка на обезпечението EUR	Дата
„Болкан Пропърти Сървисис“ ЕАД / Флорина АД	BG2100023071	6,536,000	90,571	Първа по ред договорна ипотека върху земя и сгради. УРЕГУЛИРАН ПОЗЕМЛЕН ИМОТ № VII гр.София, район „Младост“, местност НПЗ ”Изток” – п.з. ”Горубляне”, с административен адрес гр. София, ул. ”Самоковско шосе” № 7, целият с площ от 37 925, ЗАЕДНО с построените върху имота СГРАДИ с РЗП от 11 787,07 кв.м.	9,021,950	12.2017

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2019 г.

/BGN'000/	AAA	AA+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB	Без рейтинг	Общо
Парични средства и еквиваленти	-	-	-	24,793	-	-	84	-	51	24,928
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	2,836	2,836
ДЦК	2,392	2,555	6,910	5,246	3,652	24,028	5,610	3,943	-	54,336
Корпоративни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	131	131
Общо	**2,392**	**2,555**	**6,910**	**30,039**	**3,652**	**24028**	**5,694**	**3,943**	**3,018**	**82,231**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност 31 декември 2018 г.

/BGN'000/	AAA	AA+	A	A-	BBB+	BBB-	BB+	BB	Без рейтинг	Общо
Парични средства и еквиваленти	-	-	-	23,659	-	24	-	-	52	23,735
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	2,560	2,560
ДЦК	2,366	2,573	6,984	5,282	3,683	23,619	539	3,201	-	48,247
Корпоративни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	161	161
Общо	**2,366**	**2,573**	**6,984**	**28,941**	**3,683**	**23,643**	**539**	**3,201**	**2,773**	**74,703**

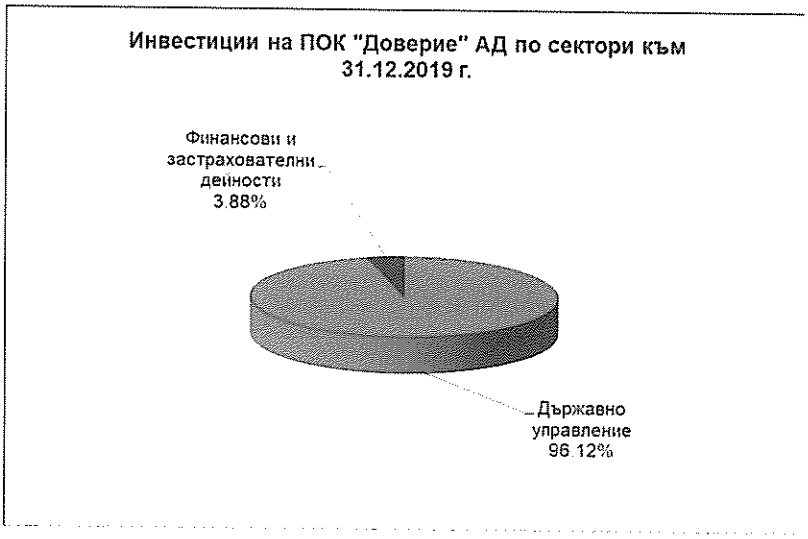
29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

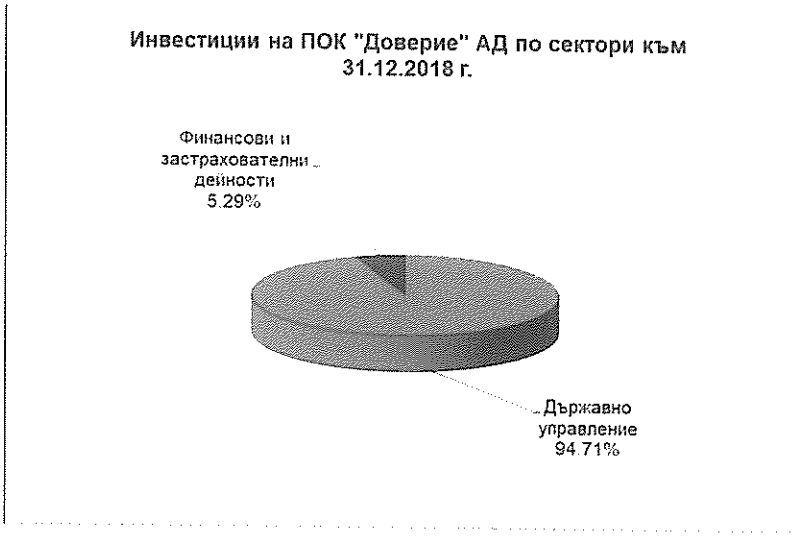
Времевата структура на вземания от клиенти и доставчици към датата на отчета, които не са обезценени е както следва:

В хиляди лева	31.12.2019	31.12.2018
Нито просрочени, нито обезценени	63	61
Просрочени между 1-30 дни	3	-
Просрочени между 31-90 дни	2	2
Просрочени между 90-120 дни	-	-
Общо	**68**	**63**

Следната графика представя концентрацията на активите по икономически сектори към 31 декември 2019 г.

Следната графика представя концентрацията на активите по икономически сектори към 31 декември 2018 г.

Забележка:
В сектор „Финансови и застрахователни дейности" са включени банкови депозити, инвестиции в АДСИЦ и КИС, ценни книжа, емитирани от кредитни институции и холдинги.

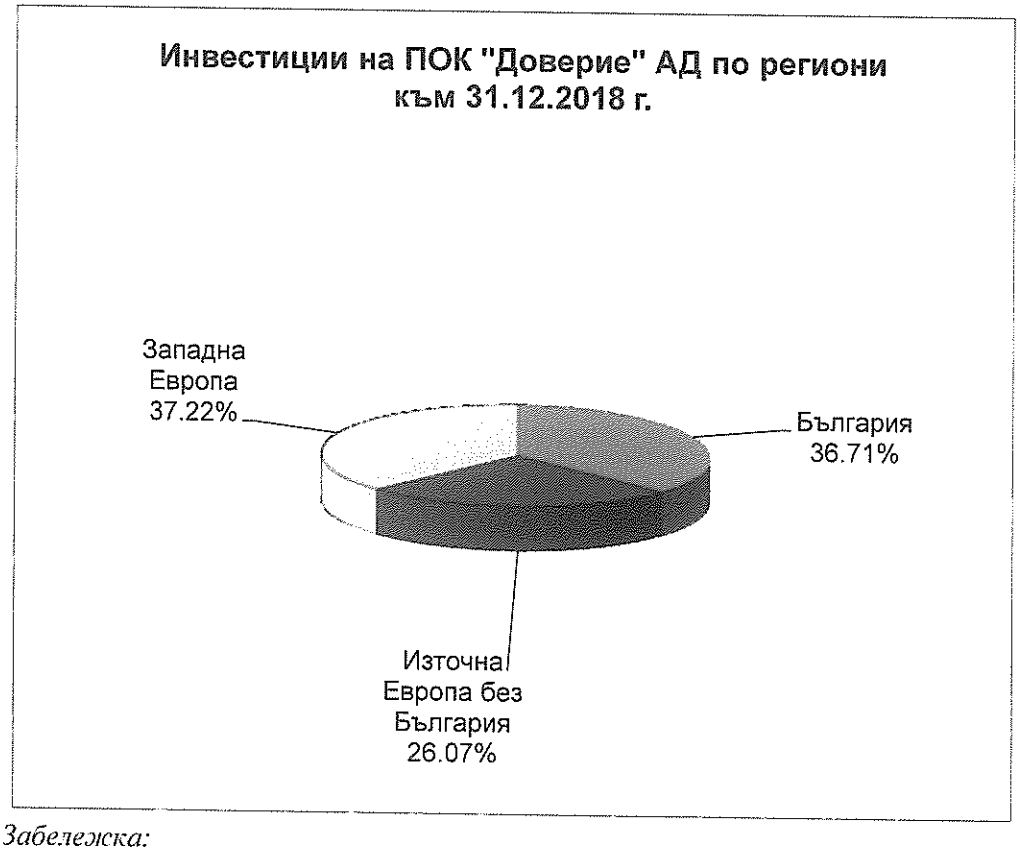
29. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Следната графика представя концентрацията по географски райони на активите към 31 декември 2019 г.

Следната графика представя концентрацията по географски райони на активите към 31 декември 2018 г.

Забележка:

При изготвяне на разпределението на инвестициите на ПОК „Доверие" АД по географски принцип, по сектори и по валути са включени инвестиции и банкови депозити.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Пазарен риск

Пазарният риск произтича от притежаваните от Дружеството лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е рискът от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори.

Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Дружеството анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти с 75 базисни пункта, като при равни други условия резултатът за Дружеството би бил както следва:

№	Показател	2019	2018
1	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл хил. лв.	(2,127)	(1,728)
2	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл в %	(3.76%)	(3.39%)

Валутен риск

Дружеството няма дейности извън територията на Република България и както приходите, така и разходите са в местна валута. Независимо, че функционалната валута е български лев, Дружеството е изложено на риск от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро. На валутен риск са изложени и инвестициите на Дружеството, които са деноминирани в евро или лева, но тяхната стойност е зависима от измененията на курса на обмяна между трета валута и лев или евро. Текущо през отчетния период такива финансови инструменти не са присъствали в инвестиционния портфейл на Дружеството. За да се намали риска от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Дружеството са деноминирани в евро.

Симулационен анализ при 10% обезценка на еврото, спрямо американския долар към датата на отчета, при равни други условия би довела до увеличаване на резултата преди данъци с 5 хил. лв. и обратното - при 10% обезценка на долара спрямо еврото, резултатът би се намалил със същата сума.

Следващата таблица обобщава експозицията на Дружеството на валутен риск към 31 декември 2019 г. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

BGN'/000/	BGN		EUR		USD		Общо	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Парични средства и парични еквиваленти и Депозити	21,133	21,114	3,747	2,587	48	34	24,928	23,735
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	6,126	569	50,405	50,375	-	-	56,531	50,944
Вземания	2,659	2,439	177	121	-	-	2,836	2,560
Общо активи	**29,918**	**24,122**	**54,329**	**53,083**	**48**	**34**	**84,295**	**77,239**
Задължения по лизинги	1,587	-	-	-	-	-	1,587	-
Задължения към свързани лица, други задължения и задължения за планове с дефинирани доходи	2,505	3,024	-	-	-	-	2,505	3,024
Общо пасиви	**4,092**	**3,024**	**-**	**-**	**-**	**-**	**4,092**	**3,024**

Към 31 декември 2019 нетната експозиция на Дружеството към валутния риск е, както следва:

Валутна експозиция (активи/пасиви) преди хеджиране	**Функционална валута Български лев**	
	2019	**2018**
	BGN'000	**BGN'000**
Евро	54,329	53,083
Щатски долар	48	34
Общо	**54,377**	**53,117**

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Следната графика представя концентрацията по валута на инвестициите към 31 декември 2019 г.

Следната графика представя концентрацията по валута на инвестициите към 31 декември 2018 г.

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Пазарен риск (продължение)

Друг пазарен риск

Дружеството не притежава стратегически акции/дялове от конкретни предприятия.

Изложение към паричен пазар се формира единствено чрез придобиване на акции/дялове от колективни инвестиционни схеми с такъв инвестиционен профил. Към 31.12.2019 г. инвестициите по справедлива стойност на тези инструменти са 2,064 хил. лв, като реалистичен сценарий може да бъде промяна в стойността на дяловете с 30%, като резултатът би бил промяна на финансовия резултат преди данъци с 619 хил. лв.

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква за Дружеството, ако то среща затруднения да изпълни свой финансов ангажимент изцяло и навреме.

Политика на Дружеството е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средства да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Ръководството следи ежедневно за наличностите, а месечно с прегледа на бюджета се извършва и фина настройка, когато е необходимо.

Предвид значително по-високия размер на входящите парични потоци от изходящите, Дружеството не прилага активна политика по дългосрочно синхронизиране на активите и пасивите. Все пак поддържането на необходимите парични средства за посрещане на текущите задължения, както и наличието на търгуеми ценни книжа в портфейла биха му позволили да посрещне дори и значителни, необичайни за текущата дейност задължения. На практика възможността вземания и/или задължения да се превърнат в изискуеми по-рано от падежа Дружеството оценява като минимална.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Дружеството към 31 декември 2019 г., групирани по остатъчен срок до падежа.

Таблиците по-долу анализират финансовите пасиви в съответните им групи на базата на падежите им по договор. Сумите представени в таблицата представляват недисконтираните парични потоци по договор.

Към 31 декември 2019	**Балансова стойност**	**Договорни парични потоци**	**До 3 месеца**	**Между 3 и 12 месеца**	**Между 1 и 2 години**	**Между 2 и 5 години**	**Над 5 години**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви							
Задължения по лизинги	1,587	(1,625)	(250)	(577)	(636)	(162)	-
Задължения към свързани лица и други задължения	2,505	(2,505)	(2,261)	(49)	-	-	(195)
Общо	**4,092**	**(4,130)**	**(2,511)**	**(626)**	**(436)**	**(162)**	**(195)**

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

29. Управление на финансовия риск (продължение)

Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2018	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 3 месеца	Между 3 и 12 месеца	Между 1 и 2 години	Между 2 и 5 години	Над 5 години
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви							
Задължения към свързани лица и други задължения	3,024	(3,024)	(1,684)	(1,149)	-	-	(191)
Общо	**3,024**	**(3,024)**	**(1,684)**	**(1,149)**	**-**	**-**	**(191)**

Регулаторен риск

Дружеството е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за превеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки. В този конкретен случай би могло да се окаже, че Дружеството ще бъде принудено да се освобождава от активи и евентуално тяхната реализация да бъде затруднена при неблагоприятна конюнктура, съответно продажбите да се осъществят по справедливата стойност. Дружеството отчита този риск като минимален, предвид текущото разпределение на финансовите активи, както и вероятността от такава промяна.

Управление на капитала

Дружеството е поднадзорно лице на КФН и съответно, освен обичайните изисквания за капитала, следва да спазва и специфичните за дейността, а именно минимален капитал от 5 милиона лева, както и съгласно Наредба № 10 от 26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал (капиталовата база) на пенсионноосигурителното дружество и към минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване, капиталова адекватност в размер на 0.5 и ликвидност 1.

Изисквания към капитала	2019	2018	минимум
Адекватност	9.24	8.73	0.5
Ликвидност	9.12	9.16	1

Изискванията за капитала се преглеждат месечно и са обект на отчетност пред регулатора.

Целите, които Дружеството следва при управлението на капитала, са както следва:
- Да се осигури спазването на принципа на действащо предприятие, като това да даде възможност да се осигурява и възвращаемост на капитала и
- Да се осигури адекватна възвращаемост за акционерите с оглед на нивото на риска.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

30. Събития след датата на отчетния период

Последното плащане по договор за цесия във връзка с продажбата на вземанията по емисия облигации с емитент Болкан Пропърти Сървисиз ЕАД (бивши наименования Болкан Бевъриджис Кампъни ЕАД, Флорина АД) е извършено на 02.03.2020 г. С това плащане договорът може да се счита за изпълнен.

Ръководството счита, че значимо събитие след баланса, което изисква оповестяване, е разпространението на Коронавирус (COVID-19) извън Китай, прогресиращото му разпространение в останалата част на света и негативните ефекти, върху местното и международно икономическо развитие.

Във връзка с усложнената епидемична обстановка свързана с разпространението на (COVID–19), на 13.03.2020 г. в България беше обявено извънредно положение. Мерките, прилагани при извънредно положение, включват ограничаване на движението на хора в и извън страната, право на работодателите да налагат едностранно работни програми, да намаляват работното време и временно да преустановят работата, както и удължаване на всички критични за бизнеса срокове за подаване на информация и плащания на данъци. Освен това бяха наложени ограничения за работата на всички магазини, с изключение на хранителни стоки, аптеки и банки.

Компанията се придържа към изработените правила за работа в кризисна обстановка. Ръководството счита за важно осигуряването на непрекъсваемост на дейността и полага значителни усилия да го осигури по различни начини. Основната мярка е свързана със запазване на ключовия персонал, изолацията както чрез отпуски, болнични и работа от разстояние и една част от персонала да е в стандартен офис режим с предпазни средства и ограничени контакти. На всички служители са осигурени предпазни средства (маски, шлемове, ръкавици и дезинфектанти), изпратени са инструкции за безопасна работа и държание. Всички събирания, дискусии, обучения и др. предвиждащи личен контакт са отменени. С цел осигуряване на непрекъсваемостта на работата и ключовите процеси, има допълнително закупена и взета под наем техника за осигуряване на дистанционен режим на работа на над 30 служителя. В ход е и план за намалено работно време на офисите с клиенти, както и временно затваряне на офиси на територията на градове с повече от един офис.

Във връзка с разпространението на COVID-19 много международни борсови индекси и котировки бележат значително намаление през 2020 г. Това директно влияне върху оценките на финансовите инструменти, в които Компанията е инвестирала и съответно има съществено влияние върху оценката на дяловете на осигурените в управляваните от Компанията фондове.Компанията е възприела и следва умерена и балансирана инвестиционна политика, с цел да намали негативните последици от ефектите върху международните пазари. Към 31.12.2019 Компанията е увеличила дела на инвестициите си в дългови ценни книги и най-вече в държавни ценни книги, където негативните ефекти се очаква да са с по-умерени или отложени във времето. Основният източник на приходи за Компанията са таксите за управление и инвестиционните такси, получени от фондовете. Таксите за управление се изчисляват като фиксиран процент от вноските на осигурените лица във фондовете. Следователно всяко увеличение на безработицата ще намали вноските, които засягат паричните потоци на Компанията. Инвестиционните такси, платими от фондовете на Компанията, се изчисляват като процент от прилаганата към дневната стойност на нетните активи на фондовете. Следователно всяко намаление на нетната стойност на активите на фондовете би намалило сумите на таксите, дължими от фондовете на Компанията.Основните изходящи парични потоци на Компанията са свързани с плащания към служители, доставчици на услуги и плащания под наем и ръководството счита, че наличните пари и парични еквиваленти и други финансови активи ще са достатъчни, за да може Компанята да продължи дейността си дори при сценарий с ограничени парични потоци от фондовете и обичайната й дейност. Ръководството следи на ежедневна база развитието на пазарите и коригира, ако се налага, своите инвестиционни решения.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

30. Събития след датата на отчетния период, продължение

Тъй като ситуацията все още се развива, ръководството счита за непрактично да предоставя количествена оценка на потенциалното въздействие върху Фонда. Потенциалното въздействие на горе изброените фактори върху финансовите активи като част от анализа на чувствителността, оповестен в Бележка 29.Финансовото състояние на Компанията не се е променило съществено от 31.12.2019 г., а ръководството счита съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране за адекватни за нуждите от ликвидност на Компанията през 2020 г. Основните ликвидни финансови активи на Компанията към 31 декември 2019 г. са парични и паричен еквивалент в размер на 24,928 хил. лв. (30 март 2020 – 28,080 хил.лв.) и държавни облигации в размер на 54,336 хил. лв. (30 март 2020 – 57,700 хил.лв.). Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети. Въз основа на инициираните от ръководството действия, както бяха разгледани по-горе, не се очаква пряко, незабавно и значително неблагоприятно въздействие на разпространението на COVID - 19 върху Компанията, нейните операции, финансови позиция и резултати. Ръководството следи ситуацията ежедневно и е готово да прилага по-нататъшни решения, инициативи и политики, в зависимост от решенията на правителството, както и продължителността на извънредното състояние. Не може да се изключи възможността удължените периоди на блокиране, ескалация в тежестта на такива мерки или последващо неблагоприятно въздействие на такива мерки върху икономическата среда, в която Компанията оперира, да не се отрази неблагоприятно върху Компанията и нейното финансово състояние и оперативни резултати в средносрочен план.

Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети.

Няма други значими събития след баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2019 г.

Този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на дата 20 март 2020 г.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет и са подписани от негово име от:

27 март 2020 г.

Съставител:	Изпълнителен директор:	Председател на УС:
Иванка Стоянова Лазарова	Мирослав Крумов Маринов	Даниела Панов Петкова

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

ПрайсуотърхаусКупърс
Одит ООД
бул. „Мария Луиза“ № 9-11
София 1301, България
+359 (2) 9355200
pwc.bulgaria@bg.pwc.com
www.pwc.com/bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на
„Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 38 до стр. 104 финансов отчет на „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД („Компанията“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 г., отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за паричните потоци и отчета за промените в собствения капитал за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Компанията към 31 декември 2019 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Компанията в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Приходи от такси и удръжки

Приходи от такси и удръжки в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход: 41,042 хил. лева за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. (31 декември 2018 г.: 39,089 хил. лева)

Виж бележка 8. *Приходи от такси и удръжки.*

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Приходите от такси и удръжки възлизат на 92 % от приходите на Компанията за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. Основната част от сумата включва инвестиционни такси, които се получават от фондовете, които Компанията управлява. Тези такси се изчисляват чрез прилагане на съответните проценти, съгласно правилата на управляваните фондове към съответната стойност на нетните активи („НСА“) за универсалния пенсионен фонд („УПФ“) и професионалния пенсионен фонд („ППФ“) или върху признатата нетна печалба от инвестиционна дейност през годината за доброволния пенсионен фонд („ДПФ“). Основния компонент на НСА е стойността на инвестициите в него, като тяхната стойност се оценява на база обявени цени на активни пазари или за инвестициите, за които не са налични обявени цени на активни пазари, на база оценъчни модели. Останалата част от приходите от такси и удръжки представлява такси за управление, които се изчисляват чрез прилагане на процентите, съгласно правилата на управляваните фондове, към вноските направени от осигурените лица. Вноските на осигурените лица в УПФ и ППФ са определени в разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване, докато тези в ДПФ са	Нашите одиторски процедури относно приходи от такси и удръжки, включиха, но не се ограничиха до: — тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани основни контроли, свързани с признаването на приходи от такси и удръжки, включително контроли по отношение на оценката на инвестициите, включени в НСА на фондовете, както и контроли по отношение на пълнотата, съществуването и точността на вноските от осигурените лица във пенсионните фондове; — Независима оценка на приходите от инвестиционни такси, както следва: • оценка на справедливата стойност на инвестициите, включени в НСА на фондовете на база обявени пазарни цени или за тези, за които няма обявени цени, тестове на оценките със съдействие на нашите вътрешни експерти-оценители. Тези тестове включват основно: (а) оценка на методологията за оценка за съответствие с изискванията на приложимата рамка за финансово отчитане и общоприетите практики при оценяването; (б) подлагане на критичен анализ доколко са подходящи основните допускания, главно нормите

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
определени от лицата или техните работодатели. Поради съществената стойност на сумите по-горе и сложността по отношение на оценката на справедливите стойности на инвестициите, включени в НСА на фондовете, тази област изискваше нашето повишено внимание по време на одита и като такава считаме, че представлява ключов одиторски въпрос.	на дисконтиране, темпа на растеж и доходност, както и (в) тестове на вътрешната последователност, логика и математическа точност на изчисленията на оценките. • сравнение на приложените проценти, с тези, които са утвърдени в правилата на фондовете и преизчисление на приходите от инвестиционни такси за годината чрез прилагането на тези проценти към съответната НСА или признатата печалба от инвестиционна дейност през годината. — Преизчисление на такса управление, както следва: • за УПФ и ППФ сравнение на данните за вноските, направени от осигурените лица с данните от Националната агенция по приходи и банкови извлечения; • За ДПФ, на база извадка, сравнение на вноските от осигурени лица или техните работодатели с банкови извлечения; • сравнение на приложените проценти в изчислението на таксите за управление с тези, утвърдени в правилата на фондовете и лимитите, утвърдени в Кодекса за социално осигуряване; — Получаване на потвърдително писмо от банката депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на финансовите активи с инвестиционния портфейл на Фондовете; — оценка на точността и пълнотата на оповестяванията във връзка с признаването на приходи, спрямо изискванията на приложимата финансово-отчетна рамка.

Обръщане на внимание

Ние обръщаме внимание на бележка 30 към финансовия отчет *Събития след датата на отчетния период*, която описва съществено некоригиращо събитие след отчетната дата, свързано с разпространението на пандемията от COVID-19, както и анализа на ръководството за потенциалните ефекти от нея по отношение на дейността на Компанията, финансовото й състояние и резултати. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за

такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Компанията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Компанията.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

— идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

— получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Компанията.

— оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

— достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Компанията да

продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Компанията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

— оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

— „КПМГ Одит" ООД и „ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на „Пенсионно-осигурителна компания Доверие" АД от общото

събрание на акционерите на „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД, проведено на 15 май 2019 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 14 октомври 2019 г.

— Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Компанията представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД“, извършен от „КПМГ Одит“ ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази Компания, извършен от „Прайсуотърхаус Купърс Одит“ ООД.

— Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

— Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.

— Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Компанията.

30 март 2020 г., София

За КПМГ Одит ООД:

Иван Андонов
Регистриран одитор, отговорен за одита

Добрина Калоянова
Управител

бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

За ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД:

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Джок Нюнан
Прокурист

бул. „Мария Луиза“ № 9-11
София 1301, България